УзССР Давлат китоб палатаси

АДОЛАТ КУЧЛИ, КУЧ ЭСА АДОЛАТЛИ БЎЛМОҒИ ЛОЗИМ

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг газетаси

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

1996 йил, 20 январь, № 3 (42)

Шанба кунлари чиқади • Сотувда эркин нархда

МДҲ ДАВЛАТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

Москва, 19 январь. (ЎзА махсус мухбири Амир-ул Карим хабар қилади).

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо давлатлар раҳбарлари кенгашининг Москвада ўтган навбатдаги мажлисида қатнашди.

Дастлаб катта Кремль саройининг Екатерина залида бошланган МДҲ мамлакатлари раҳбарлари кенгашининг мажлиси ўз ишини Георгий залида давом эттирди.

Кенгаш мажлисида МДҲ доирасида иқтисодий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш, божхона иттифоқини шакллантириш истиқболи, ҳамдўстлик мамлакатлари маданият арбобларининг конгрессини ўтказиш ва МДҲ билан ЮНЕСКО ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга оид масалалар муҳокама қилинди.

Шунингдек, давлатлар раҳбарлари МДҲ фуқароларининг фуқаролик олишини соддалаштириш тартиби тўғрисидаги ва Ҳамдўстлик мамлакатлари ҳудудида ихтилофларнинг олдини олиш ва бартараф этиш концепциялари лойиҳалари ҳамда бошқа кўплаб масалаларни муҳокама этдилар. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли ҳужжатлар қабул қилинди.

ПРЕЗИДЕНТ ТОШКЕНТГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МДҲ давлатлари раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлисида иштирок этган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 19 январь куни Москвадан Тошкентга қайтиб келди.

Тошкент аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, республика Бош вазири Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Наманган вилоятининг Косонсой тумани меҳнаткашлари ўтган йилни барча соҳалар бўйича самарали натижалар билан якунладилар.

Суратда: туман ҳокими, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Тоҳирахон Маризаева Ёзқули Худобердиев номли ширкатлар уюшмасининг илғор бригадаси етакчилари билан бу йилги ишлар ва режалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИНИНГ V ПЛЕНУМИ

1996 йил 17 январь куни Тошкентда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг бешинчи Пленуми бўлиб ўтди. Унда Партиянинг Сиёсий Кенгаши ҳайъати ва котибияти аъзолари, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси аъзолари бўлган бир гуруҳ Олий Мажлис депутатлари қатнашдилар.

Пленум кун тартибидан Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Ўзбекистон Олий Мажлисининг биринчи чақириқ тўртинчи сессиясидаги маърузаси, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 25 декабрь ҳамда 1996 йил 4 январда бўлиб ўтган мажлисларида сўзлаган нутқларидан келиб чиққан ҳолда партия аъзоларининг вазифалари тўғрисидаги масала ўрин олди.

Пленумда ушбу масала юзасидан Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Анвар Жўрабоев маъруза қилди.

Маъруза юзасидан бўлиб ўтган музокараларда Тошкент Давлат юридик институти ректори, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши котиби Ҳалимбой Бобоев, Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раиси Жумабой Утамов, Ўзбекистон Республикаси «Бизнесфонд» бошқарувининг раиси, Олий Мажлис депутати Алижон Юсупов, Ўзбекистон давлат ва жамият қурилиши академияси. проректори, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши котиби Нажмиддин Комилов, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудов ва бошқалар сўзга чиқишди.

Пленумда Президент Ислом Каримовнинг нутқларидан келиб чиққан ҳолда партиянинг келгусидаги вазифалари, иш режалари белгилаб олинди. Муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Шундан сўнг Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши биринчи котиби, «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари Бош муҳаррири Анвар Жўрабоев сўз олиб, ҳозирги кунда оммавий ахборот воситалари, хусусан Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамаси нашри бўлган ушбу газеталарга нисбатан талабнинг янада кучайганлигини ҳисобга олиб, Сиёсий Кенгаш биринчи котиби лавозимидан озод этишни илтимос қилди.

Пленум иштирокчилари Бош муҳаррир олдида турган жиддий вазифаларни инобатга олиб, унинг илтимосини қониқтирди.

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши аъзоси, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг президенти Тўхтамурод Жўраев Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши биринчи котиби лавозимига Тошкент шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби бўлиб ишлаб келаётган Турғунпўлат Даминовнинг номзодини кўрсатди.

Номзодни муҳокама қилиш чоғида пленум қатнашчилари А. Ғуломмаҳмудов, Н. Комилов, А. Жўрабоев ва бошқалар ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришиб, номзодни маъқул деб топдилар. Пленум қатнашчилари якдиллик билан Турғунпўлат Даминовни Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби этиб сайладилар.

Т. Даминов сўз олиб, билдирилган ишонч юзасидан миннатдорчилик изҳор этди ва партия ишларини ривожлантириш учун бор куч ва имкониятларини ишга солажагини айтди. Шу билан бирга у Анвар Жўрабоев Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясини таъсис этишда, партия ишларини йўлга қўйишдаги катта хизматларини, бой тажрибасини назарда тутиб, уни Сиёсий Кенгаш котиби этиб сайлашни таклиф қилди. Бу таклифни Пленум иштирокчилари қўллаб-қувватлаб, котибият таркиби олти кишига кенгайтирилди — А. Жўрабоев Сиёсий Кенгаш котиби этиб сайланди.

Шу билан Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг бешинчи Пленуми ўз ишини якунлади.

• Ажабо!

БЕНЗИННИ «СУВ» ҚИЛГАНЛАР

«Ўзнефтгазназорат» Наманган вилоят бўлими мутахассислари агросаноат мажмуи, коммунал хўжалик ва соғлиқни сақлаш соҳаларидаги бир қанча корхоналар, ташкилотлар раҳбарларига ёнилғи-мойлаш материалларидан оқилона фойдаланиш кераклигини эслатиб қўйишга мажбур бўлдилар. Текширув ўтказилгандан сўнг шундай зарурат туғилди.

Масалан, Наманган шаҳар «Автойўлмехбаза»сидагилар бензин сарфини қандай ҳужжатларга асосан ҳисоб-китоб қилишлари номаълум. Қизиғи шундаки, тақчил ёнилғи сарфини ҳисоблашда уни тежашни эмас, аксини кўзлашган. Кўп эмас, кам эмас белгиланган меъёрдан 13 тонна ортиқ бензин ҳисобдан чиқариб юборилган. Корхонада 7200 килограмм дизел ёқилғиси, 2800 килограмм мотор мойи ғайриқонуний сарф этилиб, ҳисобдан чиқарилган.

Бензинни сарфлашнинг қатъий белгиланган меъёрларини Наманган вилоят коммунал хўжалик-иссиқлик энергияси бошқармаси ва Наманган шаҳридаги Совет тумани коммунал хўжалиги бошқармасида ҳам қайта кўриб чиқиб, ёнилғи сарфи меъёрини оширишган. Бир неча килограмм бензин ёки дизел ёқилғиси устида гап кетганда майли эди. Йўқ ундай эмас, юқорида кўрсатилган ташкилотларнинг ёнилғи омборларида белгиланган меъёрдан ортиқча юзлаб ва ҳатто минглаб килограмм ёнилғи ҳисобдан чиқариб юборилган.

Баъзи хўжаликлар сарфланган ҳар бир килограмм нефть маҳсулотини қатъий ҳисобга олиб, ўзини қийнаб ўтиришмайди. Наманган туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида 400 килограмм бензинни «четга» оширишган. Бу ерда фойдаланилган нефть маҳсулотларини ҳисоблашда ҳам «адашиб» кетишган. Бундаги фарқ 1700 килограмм бензин, 1200 килограмм дизел ёқилғиси ва мотор мойига тенгдир. Косонсой туманининг «Кукумбой» ва Норин туманининг «Норин» жамоа хўжалигида ҳам худди шундай камчиликлар аниқланди. «Норин» хўжалигида 4,5 тонна мотор мойи ғайриқонуний сарфланган. Вилоятдаги тиббиёт муассасаларида ҳам ҳозирга қадар ёнилғи-мойлаш материаллари сарфини тўғри ҳисоблашни билишмайди. Вилоят касалхонасида, вилоят соғлиқни сақлаш бўлими автокорхонасида, вилоят сан-эпидемиология станциясида ва бошқа бир қанча муассасаларда бензин ортиқча сарфланишига йўл қўйилган.

«Ўзнефтгазназорат» вилоят бўлими ходимлари текширувдан сўнг айбдорларга нисбатан қаттиқ чора кўрдилар. Ноқонуний ҳисобдан чиқарилган нефть маҳсулотлари қиймати тўлиқ ундириб олинди. Нефть маҳсулотларининг белгиланган меъёрдан ортиқча сарфланишига йўл қўйган корхона, ташкилот, хўжаликлар раҳбарлари ҳам жавобгарликдан қутилиб қололмадилар. Уларнинг барчаси жарима тўлашга мажбур бўлди.

Эндиликда бу корхона ва ташкилотларда бензин ва дизел ёқилғиси сарфини ҳисоблашда хатога йўл қўйилмайди, деб булармикан?

Н. ХЎЖАЕВА.

• «Адолат»га хабар қиладилар

«ЖАВОБ ҲАҚҚОНИЙ БЎЛГАНИ ЯХШИ»

(«Адолат» газетаси 1995 йил 18 ноябрь, №33)

«Адолат» газетасининг 1995 йил 5 август сонида босилган «Бирлашмада қачон бурилиш бўлади, ёки Президент Фармонларининг бажарилишига ҳафсала қилмаётган ўртамиёна раҳбар ҳақида» сарлавҳали танқидий мақолага Навоий вилояти ҳокими ўринбосари В. Уласеевич имзоси билан олинган жавоб хати қуруқ расмиятчиликдан иборат эканлиги, аслида вилоят якка тартибда уй-жой қурилиши бошқармасида кўплаб қонун бузиш ҳоллари рўй бераётганлиги таъкидланган эди. Ҳар икки мақола текшириш ва чора кўриш учун Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасига жўнатилганди. У ердан дастлабки жавоб олинди:

— Редакцияга шуни маълум қиламизки, «Адолат» газетасининг 1995 йил 18 ноябрь сонида босилган «**Жавоб ҳаққоний бўлгани яхши**» сарлавҳали мақола юзасидан Навоий вилояти прокуратураси орқали текшириш ўтказилмоқда.

Мазкур мақолада келтирилган ҳолатлар бўйича тегишли мутахассисларни жалб этган ҳолда Навоий вилояти якка тартибда уй-жой қурилиши бошқармасининг молия хўжалик фаолияти юзасидан тафтиш тайинланган бўлиб, ҳозирги кунда тафтиш ишлари давом этмоқда. Ушбу сабабларга кўра, яъни бу масалада текширув ишлари ниҳоясига етказилгандан сўнг натижаси ва қўлланган чоралари ҳақида редакцияга қўшимча маълумот юборилади.

Валижон ҚОСИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси Умумий назорат бошқармаси бошлиғи, учинчи даражали давлат адлия маслаҳатчиси.

«НОҚУЛАЙ ОДАМ»

ёки ундан воз кечиш нега керак бўлиб қолди?»
(«Адолат» газетаси 1995 йил, 7 декабрь, № 36)

Юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола эълон қилинган бўлиб, унда Наманган вилояти Янгиқўрғон туманидаги 33-билим юрти директор ўринбосари Ш. Мирхўжаеванинг ноқонуний ишдан бўшатилганлиги атрофидаги ҳангомалар танқид қилинган эди. Шу мақола юзасидан қуйидаги хабар олинди:

— Ўзбекистон Республикаси Олий суди Шарофат Мирхўжаеванинг қайта ишга тиклаш билан боғлиқ фуқаролик иши бўйича қуйидагиларни маълум қилади.

Мазкур фуқаролик иши Олий судда кассация тартибида кўрилиб, судлов ҳайъатининг 1995 йил 20 декабрдаги ажримига биноан Наманган вилоят судининг Ш. Мирхўжаеванинг даъво талабларининг рад этилганлиги билан боғлиқ ҳал қилув қарори бекор қилиниб, иш янгидан кўриш учун юборилди.

Ф.МУҲИТДИНОВА,
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъатининг раиси.

Танишинг:

Турғунпўлат Обидович ДАМИНОВ, ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИНИНГ БИРИНЧИ КОТИБИ

Турғунпўлат Обидович Даминов 1941 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. Олий маълумотли, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, тиббиёт фанлари доктори, профессор, 1-Тошкент тиббиёт институти ректори.

Турғунпўлат Даминов 1964 йилда Тошкент медицина институтини имтиёзли диплом билан тамомлаб, ўша йилдан буён 1-Тошкент тиббиёт институтида врач, аспирант, ассистент, доцент, кафедра мудири лавозимларида ишлаб келган.

1983-1990 йилларда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли педиатрия илмий-текшириш институти директори лавозимида фаолият кўрсатган. 1990 йилдан буён 1-Тошкент тиббиёт институти ректори вазифасини бажариб келмоқда.

Оилали, икки нафар фарзанди бор.

• Янгиликлар • Воқеалар • Хушхабарлар

• Фарғона

Фарғонада шаҳар болалар ва ўсмирлар стоматология поликлиникаси фойдаланишга топширилди. Хориждан келтирилган замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган бу шифохонада ҳар сменада 250 нафар беморга малакали тиббий хизмат кўрсатилади. Унинг очилиш маросимида вилоят ҳокими М. Исломов қатнашди.

• Бухоро

Бухорода аҳолининг сифатли электр жиҳозларига бўлган талабини тўлароқ қондириш мақсадида Ўзбекистон—Жанубий Корея «ЎзДЭУэлектроника» қўшма корхонаси дўкони очилди. Дастлабки куниёқ 200 минг сўмлик савдо қилинди. Дўконнинг очилиш маросимида вилоят ҳокими М. Раҳмонов иштирок этди.

• Тошкент

Тошкент Давлат шарқшунослик институтида ўзбек тилшунослигида илмий тил муаммоларига бағишланган конференция бўлди. Унда мамлакатимизнинг таниқли олимлари, шарқшунос ва тилшунослар қатнашди. Анжуманда илмий тилни такомиллаштиришнинг ижтимоий, сиёсий ва маънавий омиллари хусусида фикр юритилди.

• Урганч

«Соғлом авлод учун» жамғармаси Хоразм вилоят бўлимига Хитой Халқ Республикасидан турли дори-дармон келди. Улар вилоятнинг Тупроққалъа ва Қизилжар даҳалари алоҳисига жўнатилди.

• Нукус

Элликқалъа туманидаги «Нур» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилиш яхши йўлга қўйилган. Бу ерда улар учун ҳаммом, дам олиш хоналари, ишга бориб келишлари учун автомашина ажратилди. Иш жойининг ўзида тушлик ташкил этилди. Барча сарф-харажат олинаётган фойда ҳисобидан қопланяпти.

• Андижон

Низомжон Мирзаахмедов кимошди савдосида Шаҳрихон туманидаги «Сардор» жамоа хўжалиги сут-товар фермасини сотиб олганига ярим йил бўлди. «Низом» номини олган фермада шу вақт мобайнида ҳар бир соғин сигирдан олинаётган сут 4-5 килограммдан 9-10 килограммга, моллар сони 368 бошдан 422 бошга етди. Гўштга топширилаётган молнинг вазни ўртача 450 килограммни ташкил этмоқда.

ЎЗБЕКИСТОНДА

• Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 16 январь куни Туркманистонга ташриф буюрди. Чоржўй аэропортида Ислом Каримовга Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов пешвоз чиқди.

Икки мамлакат ҳукуматлари ўртасида эса сармояларни рағбатлантириш ва ўзаро ҳимоялаш, ҳаво йўли, божхона ишларида ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам, узоқ муддатли савдо, иқтисодий ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, даромад ва мулкдан икки ёқлама солиқ олмаслик, маданият, таълим, соғлиқни сақлаш, сайёҳлик ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик тўғрисидаги 20 дан зиёд битимлар имзоланди.

Шу куни Ўзбекистон Президенти Тошкентга қайтиб келди.

***

• Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо бўлган мамлакатлар раҳбарлари кенгашининг навбатдаги учрашувида иштирок этиш учун 18 январь куни Москвага жўнаб кетди.

***

• Президентимиз шу куни Кремелда Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин билан учрашди.

Икки Президентнинг МДҲ давлатлари кенгашининг навбатдаги мажлиси олдидан бўлиб ўтган суҳбатида Ўзбекистон Республикаси билан Россия Федерацияси ўртасидаги икки томонлама ва Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасидаги муносабатларни мустаҳкамлаш, иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

***

• Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

***

• 16 январь куни Олий Мажлис Раиси Э.Халилов Тожикистон Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Т.Н.Мардоновни унинг илтимосига биноан қабул қилди.

***

• Шу куни Олий Мажлис Раиси Э.Халилов Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Муваққат ишлари вакили Х.Ю.Кайльхолцни унинг илтимосига биноан қабул қилди.

***

• Вазирлар Маҳкамасининг 13 январь куни буюк соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлди.

Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари, мазкур қўмита раиси И.Жўрабеков бошқарди.

***

• Ўтган ҳафтада мустақил Ўзбекистонимиз, унинг меҳнаткаш халқи ўз Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг 4 йиллиги — Ватан ҳимоячилари кунини кенг нишонлади.

***

• Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси котибиятининг йиғилиши бўлди. Унда ташкилий масала кўрилди. Жамол Камол ўз аризасига кўра уюшма раҳбари вазифасидан озод этилди. Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг раиси этиб сайланди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Саидмухтор Саидқосимов сўзга чиқди.

***

• 18 январь куни Бекобод шаҳрида қора ва рангли металл парчалари ва чиқитларини тайёрлаш ҳамда қайта ишлашга топшириш масалаларини назорат қилиш ва мувофиқлаштириш республика комиссиясининг мажлиси бўлди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков бошқарди.

ЖАҲОНДА

• ТЕЛЬ-АВИВ. Исроил кнессети кўпчилик овоз билан Фаластин мухториятини Ғарбий Иордан дарёсигача кенгайтириш ҳақидаги битимни тасдиқлади. Ўтган йилнинг октябрь ойида имзоланган мазкур битим кнессет томонидан ҳалигача тасдиқланмаган бўлса-да, амалда бажарилаётган эди.

***

• МАДРИД. Португалия бош вазири Антониу Гутерриш раҳбарлигидаги делегация расмий ташриф билан Испанияга келди. Испания пойтахти Мадридда икки мамлакат ҳукуматлари ўртасида иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий соҳаларда ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш ҳақидаги битим имзоланди.

***

• САРАЕВО. Босниядаги кўп миллатли қўшинлар таркибига кирувчи Буюк британиялик ҳарбийларга Босния серблари раҳбари Радован Каражич ҳамда генерал Радко Младични ҳибсга олиш буюрилди. Бу ҳақда Буюк Британия мудофаа вазирлигининг расмий вакили хабар қилди.

***

• ЛАХОР. Покистоннинг мазкур шаҳридаги эски кутубхоналардан бирида бомба портлади. Рўй берган фожиа оқибатида оғир яраланган кишилар бор. Кейинги пайтларда кучайиб кеттан қўпорувчилик ҳаракатлари туфайли мамлакатда бегуноҳ кишилар ҳаётдан эрта кўз юммоқда.

***

• ТОКИО. Япониянинг Окинава оролида бўлиб ўтган сон-саноқсиз норозиликларга қарамай, бу ерда жойлашган АҚШ ҳарбий базасида ҳарбий ўқув машғулотлари бошланди. РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар қилишича, маҳаллий ҳокимият вакиллари машғулотларни кузатиб бормоқда.

***

• ДАККА. Бангладеш жанубидаги Мегхна дарёсида йўловчи ташиш кемаси билан нефть танкерининг ўзаро тўқнашуви натижасида 50 нафарга яқин йўловчи ҳалок бўлди.

***

• КАРАКАС. Перу ҳамда Эквадор Ташқи ишлар вазирларининг икки мамлакат ўртасидаги чегара муаммоларини бартараф этиш бўйича мулоқоти бошланди. Маълумки, чегара муаммоси ўнлаб йиллар давомида Перу ҳамда Эквадор давлати ўртасидаги алоқаларнинг ривожланишига тўсқинлик қилиб келаётган эди.

***

• ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Андра-Прадеш штатида рўй берган автомобиль ҳалокати оқибатида 25 нафар киши ҳаётдан кўз юмди, 10 нафари эса оғир жароҳатланди. Қишлоқ одамларини ташиётган юк машинаси каналга қулаб кетиши натижасида ана шундай фалокат рўй берган.

• Ислоҳотларнинг иккинчи босқичида

ҚИШЛОҚҚА САНОАТ КИРМАС ЭКАН, У ОБОД БЎЛМАЙДИ

дейди қувалик тадбиркор Иброҳимжон КАРИМОВ

• Қува тумани матлубот ҳиссадорлик жамиятлари бошқаруви раиси Иброҳимжон Каримов.

«Биринчи навбатда саноатни, хизмат кўрсатиш соҳаларини қишлоққа олиб келишимиз, маҳсулотни қайта ишлайдиган ихчам корхоналарни қишлоқ заминига жойлаштиришимиз керак.

Бизлар бир вақтлар одамларни қишлоқ жойларидан саноат марказларига олиб борганмиз. Бухорода, Фарғонада, Андижонда катта-катта тўқимачилик комбинатларини қурдик, шу кунга қадар бу корхоналарга 60-70 километр узоқдан ёш қизларимизни, йигитларимизни олиб келиб ишлатяпмиз.

Бугун биз бутунлай бошқа сиёсатни тарғиб қилишимиз керак. Саноатни қишлоқ хўжалигига олиб келиш керак. Буни илгари ҳам кўп марта айтганман, ҳозир яна бир марта такрор айтаман: саноатни қишлоққа олиб келиш керак. Шунинг ҳисобидан ер меҳнатидан бўшаётган одамларни саноат, қурилиш ва хизмат кўрсатиш соҳаларида банд этиб, фермерларга жой бўшатиб беришимиз лозим. Бизнинг олдимизда шундан бошқа йўл йўқ».

Ислом КАРИМОВ.

• Қандолатчилик фабрикасининг қизлари ўз маҳсулотлари билан эл дастурхонини тўкин қилишаётганидан бениҳоя мамнун.

Йиллар ўтиши билан бироз кексайиб, нурли чеҳрасига ўзгача шуур ва латофат бахш этган бу одамни Қувада танимайдиганлар кам: етти ёшдан етмиш ёшгача ҳамма билади. Билганда ҳам шунчаки эмас; — чунки Иброҳимжон Каримов ишбилармонликда ўзига хос мактаб яратган ажойиб инсон, кўпчиликнинг устози, ёшларнинг меҳрибон мураббийси. Оддий одамлар тили билан айтганда, Қувани Қува қилганларнинг бири.

Аслида бундай гаплар ҳамма учун ҳам айтилавермайди. Кимлардир умр бўйи ўзининг ҳузур-ҳаловатини ўйлайди, роҳат-фароғатдан ўзга нарсани ихтиёр этмайди. Айримлар эса аксинча: элим деб, юртим деб ёниб яшайди. Бу йўлда жонини ҳам аямайди. Топганини элу юртга сарфлайди. Иброҳимжон Каримовнинг ҳам шундай олийжаноб фазилати бор. У эккан «кўчатлар» ҳозир ҳосилга кириб, бутун Қувани шуҳратга буркамоқда. Водийдаги бу кичик шаҳарнинг номини элларaро, тилларaро достон этаяпти. Савдо маданиятини юксалтириш йўлида қурган бинолари халқ фаровонлигини ошириш учун хизмат қилмоқда. Каримовнинг мактабини ўтаган ёшлар эса эндиликда Қувадаги менман деган ташкилотларни бошқариб, одамларнинг дуосини олишаяпти, савобга қолишмоқда.

Қувага бориб қолсангиз, шаҳар ҳуснига узукка қўйилган гавҳар кўздек ярашиб тушган бири биридан кўркам савдо шаҳобчаларини кўриб ҳайратга тушасиз. Аслида шаҳар ҳаётида кескин ўзгаришлар ясаган бу биноларнинг кўпчилиги Иброҳимжон Каримовнинг номи билан боғлиқ. Қува туман матлубот ҳиссадорлик жамиятлари бошқарувининг раиси Иброҳимжон Каримов шундай: савдо соҳаси ва ишбилармонликда анча омади чопган, иши юришган, бири икки бўлган одам. Қурилишни хуш кўради, аҳолига савдо хизмати кўрсатишни янада такомиллаштириш ва уни бугунги кун талаблари даражасига кўтаришни ҳам бевосита шу қурилишлар билан боғлайди. Қувалик донги кетган машҳур раис Мусажон Шербутаев бир пайтлар у ҳақида гапириб шундай деган эди.

— Жамият ривожига шундай кишилар катта ҳисса қўша олади, уларнинг даври энди келди.

Мустақилликнинг илк шабадаси мамлакатимиз узра кезиб, истиқлол қуёши бутун эл-юртни нурафшон айлаган кезларда айтилган бу гапларнинг тагида жон бор. Шундай шукуҳли кунларга етганига Иброҳимжон Каримов минг бор шукроналар айлайди. Юртбошимиз бошчилигида халқимизнинг кўп йиллик орзу-армонлари ушалиб, ниятлари амалга ошганидан қалбида фахру ифтихор туйғуларини туяди. Ўзининг бор кучи, қувватини мустақилликни мустаҳкамлашга, юртни обод, элни фаровон қилишга сарфлаётганидан тўлқинланади. Бу йўлда турмуш ташвишларини унутиб юборганини ўзи ҳам сезмай қолади.

Аслида инсоннинг табиати шунақа: ишга берилиб кетганидан ортиқча нарсаларни кўпам хаёлига келтиравермайди. Ўйлаган нарсасини охирига етказмагунча тиниб-тинчимайди. Каримовнинг иши эса шунчаки иш эмас: аниқ мақсадга йўналтирилган, истиқболли режалардан иборат. Эртами кечми уларнинг албатта амалга ошишига раиснинг кўзи етади. Озгина ҳафсала, эътибор қилинса бўлгани. Ахир «Ҳаракатда-баракат» деб бежиз айтилмаган-ку!

Иброҳимжон Каримов эса қандай ишлашни, қандай ҳаракат қилишни яхши билади. Унинг бевосита раҳбарлигида кейинги ўттиз беш йилда Қува туманида кам эмас, нақ 137 иншоот ишга туширилган. Уларнинг ҳар бири туман иқтисодиётида ўзига хос ўрин тутади. Айниқса, Қува мебель фабрикаси, консерва заводи, тўқув фабрикаси, нон комбинати сингари қатор саноат корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳозир ҳам ўзига хослиги билан ажралиб турибди. Унинг яна бир яхши иши Қувада қандолатчиликка асос солгани бўлди. Энди бу фабриканинг маҳсулотини бутун Ўзбекистон билади. Менман деган дўконларда бу корхонада тайёрланган хилма-хил ширинликлар қўлма-қўл бўлиб кетмоқда. Ахир хорижникидек бежирим қадоқланган, чиройли ва ихчам ёрлиқларга ўралган хилма-хил, бир-биридан ширин-шакар конфетлар кимга хуш ёқмайди, дейсиз. Аслида шундай нарсалар биз учун бир пайтлар бор-йўғи ширин хаёл эди. Энди эса ҳақиқатга айланмоқда.

• Олмониялик мутахассислар қувалик қандолатчилар ҳузурида.

— Қандолатчилик фабрикасининг қурилишига аслида 1989 йили киришилган эди, — дейди Иброҳимжон Каримов ўша даврларни хотирлаб. — Аммо ишлар ҳадеганда юришавермади. Ўша пайтлардаги иқтисодий қийинчиликларнинг таъсири янги фабриканинг қурилишида ҳам сезилиб турар эди. Бахтни қарангки, 1992 йили Фарғонада бўлган мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов бизнинг жамоамизга ҳам ташриф буюрди. Ўшанда янги қурилиш майдони паст-баланд, ўйдим-чуқур ерлардан иборат бўлган бир кўримсиз жой эди. Юртбошимиз бу ерда бўлиб, қурилаётган янги корхона, унинг истиқболлари билан қизиқди. Қурилишни қай тарзда бораётганини суриштирди. Келгусида бу ерда қилинадиган ишларнинг режаси билан танишди. Ўз навбатида фабриканинг истиқболига хизмат қилувчи қимматли маслаҳат ва тавсияларини ҳам берди. Юртбошимизнинг оддий меҳнат кишиларига бўлган эътибори ҳаммамизни руҳлантирди. Тез орада қурилиш майдонидаги бунёдкорлик ишлари авж олиб кетди. Қисқа фурсатда унинг қиёфаси ўзгариб, энг кўркам, гўзал жойга айланди.

— Айтишларича, юртбошимиз кейинчалик ҳам бу ерда бўлиб, янги корхонанинг ишлари билан яна қизиққан эканлар.

— Ҳа, ўшанда 1994 йилнинг 6 октябри эди. Юртбошимизнинг ташрифидан биз қуваликлар бениҳоя мамнун бўлдик. Президентимизда ажойиб хислат бор: у кишининг қадами теккан жойлар гуллаб-яшнаб, боғу бўстонга айланади. Биз буни қандолатчилик фабрикаси тимсолида ҳам кўрдик. Корхонамиз нурхонага айланди. Юртбошимиз қисқа фурсат ичида ишга туширилган фабриканинг муҳташам биноларини иштиёқ билан айланиб чиқиб, бу ерда амалга оширилган катта бунёдкорлик ишларидан бениҳоя мамнун бўлдилар.

Фабриканинг учинчи қаватига Олмониядан сотиб олинган янги технологик жиҳозлар ўрнатилган эди. Президентимиз юксак унумли ва юқори сифатли бу ускуналарга юқори баҳо бериб, уларни кўпайтириш ҳисобига фабрика қувватини ошириш, ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг сифатини янада яхшилашни таклиф этди. Уларда ишлаш учун маҳаллий ёш йигит-қизларни тайёрлаш, ўқитиш, малакасини ошириш чораларини зудлик билан кўришимиз зарурлигини таъкидлади. Бу борада ўзи ҳам албатта катта ёрдам беришини айтиб, шу ишларни амалга ошириш учун қанча муҳлат керак бўлишини сўраб қолдилар. Мен бу муҳим вазифаларни амалга ошириш учун бир йил вақт кераклигини айтдим. Жавобим юртбошимизни қониқтирмади. Бу ишларнинг ҳаммасига бор-йўғи олти ой муҳлат берди. Кейин яна албатта ўзи келиб кўришини айтди. Биласизми, шунинг ўзи биз учун катта рағбат бўлди. Бундан руҳланиб кетдик. Енг шимариб ишга киришдик.

— Юртбошимиз ўшанда корхонанинг иккинчи навбатини жиҳозлашда аввалги йўл қўйилган хатоларни такрорланмаслигини уқтирган эканлар.

— Эндиликда замон юқори унумли техникалар ҳисобига яхшиланиб бормоқда. Бунга мисоллар кам эмас. Мана мустақиллигимизни қўлга киритганимиздан буён рўй берган улкан ўзгаришларни олайлик. Уларда ҳам шундай серунум техникаларнинг улуши бор. Яхши техника ўз эгасига қушқанот бағишлайди. Агар у бутун корхонани эгалласа-чи? Ҳар қандай ишчининг ҳам, раҳбарнинг ҳам омади чопди деяверинг. Биз ҳам қандолатчилик фабрикасининг биринчи навбатини ишга туширишда масаланинг шу томонларига эътибор қаратдик. Аммо корхонамизга Олмониянинг замонавий технологик ускуналарини тўла ўрнатишни уддасидан чиқа олмадик. Чунки бу ўзига яраша маблағни ҳам талаб этарди. Натижада Ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг эскириб қолган технологик жиҳозлари ҳам цехларимизни эгаллади.

• Бошқарув раиси Иброҳимжон Каримов ҳар бир масалани ҳамиша ишчи-хизматчилари билан бамаслаҳат ҳал этади.

Ўзингиз биласиз: ўзбекчиликда эскини одам қилгунча эсинг кетади, деган гап бор. Президентимиз ҳам шу талабни қўйиб, бизни беҳад қувонтирди. Юртбошимиз билан учрашган кезларда мен энди қариб қолдим, дея узримни айтдим. Ўшанда буни қандай тушунмоқ керак, дея таажжубланди Президентимиз. — Сизга ҳали қариб қолдим дейиш ярашмайди. Ҳали узоқ йиллар ишлайсиз. Чунки кўзингиз тўқ, белингиз бақувват. Бундан икки йил аввал кўришганимизга нисбатан анча ёшариб қолибсиз. Энди шундай ишлангки, сиздан яхши ном қолсин. Қолдирган ишларингиз сизга қўйилган ҳайкал бўлиб қолсин.

Кўнглимни кўтариб, дилимни тўлқинлантириб хайрлашаркан, юртбошимиз олдимизда турган муҳим вазифаларни амалга оширишимиз лозим бўлган ишларни сўзсиз бажарилишига омад, куч-ғайрат ва муваффақият тилади.

— Албатта бундай ишонч ҳаммага ҳам билдирилавермайди.

— Ҳамма гап шунда-да. Иқтисодий ислоҳотлар боис қишлоқларга ҳам талаб ҳам ўзгарди. Ҳамма яхши нарсаларни шаҳарларга марказлаштиришдек аввал шаклланган усул ўзини оқламай қўйди. Давр тақозоси билан кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш орқали қишлоққа саноатни олиб кириш ва бу йўл билан янги иш жойларини ташкил этишга эҳтиёж ортди. Аввал деҳқон қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришдан бошқа нарсани ўйламасди. Энди унинг кичик бўлса ҳам ўз саноати, ишлаб чиқариш корхонаси бор. Бу иқтисодий ислоҳотларнинг қишлоқларда ўз самарасини бераётгани туфайлидир. Олдин етиштирилган маҳсулотни кўпчилик рўзғорини бутлаш учун шаҳардан сотиб оларди. Эндиликда ҳамма жойнинг ўз бозори бор. Бу бозорларга қишлоқ жойларида ишлаб турган кичик ва қўшма корхоналарда тайёрланган хилма - хил халқ истеъмол моллари ҳам чиқарилмоқда. Бунинг қулай ва афзал томонлари кўп. Энди қишлоқ кишиси ҳам ўзига маҳсулот етиштиради, ҳам четга етказиб беради.

Қува қандолатчилик фабрикаси ҳам қишлоқ шароитида қурилган энг йирик корхона бўлди. Унинг қурилишига 11,5 миллион сўмлик маблағ сарфланди. Қирқдан зиёд қурилиш-монтаж ташкилотлари фабрикани тиклаш ва ишга тушириш учун жадаллик билан иш олиб бордилар.

Корхонанинг асосий ишлаб чиқариш бўлинмасига ўрнатилган «Страда — 1200» маркали замонавий линия Олмониянинг «Отто Хензель» фирмасидан олиб келинган. Хорижнинг бу серунум ускуналарини қувалик йигит-қизлар эндиликда моҳирлик билан бошқариб, сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришмоқда. Уларнинг хорижнинг техникаси билан тиллашишларига Олмониядан чақиртирилган мутахассислар ёрдам бердилар. Ўзбек йигит-қизлари бу линияни бошқаришга тезда кўникиб қолишди. Мазкур техника бир соатда 1200 килограмм карамел ишлаб чиқаради. Шунингдек, унда карамелни қадоқлаб ўровчи 8 та автомат ускуна ҳам бор. Бу ишга оғир меҳнат талаб қилинмайди. Тугмачалар босилса бас: кўпгина жараёнларни автоматик линиянинг ўзи амалга оширади. Шунингдек, Олмониядаги машҳур «Пипненбрек» фирмасидан келтирилган яна бир замонавий линия ҳам эндиликда соатига 1 тонна карамелни қадоқлаб, ўраб бермоқда. Фабриканинг ўз харажатларини ўзи қоплаб фойдага ишлаётганига анча бўлди. Эндиликда бу ерда печак қанд, мармелад, шарқ ширинликлари, карамел, ирис каби ҳар хил ширин-шакар, харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқаришмоқда. Қува ўз қандолатини бутун Ўзбекистонга етказиб бермоқда. Аммо бу чегара эмас. 800 кишилик жамоа энди хорижга ҳам маҳсулот чиқаришга ҳозирлик кўраяпти. Бунинг учун Олмониянинг қандолатчиликка мослаштирилган ускуналари билан цехларни тўла жиҳозлантириш чоралари кўрилмоқда. Бу иш амалга оширилса, фабриканинг қуввати йилига 12 минг тоннадан 17 минг тоннага кўтарилади. Бир йилда 700 миллион сўмлик қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга эришилади. Унинг 50 фоиздан зиёди четга экспорт қилинади. Ўз навбатида фабриканинг ёнида офсет фабрикаси ишга туширилади. У орқали нафақат Қува қандолатчилик фабрикасининг, балки мамлакатимиздаги барча турдош корхоналарнинг ҳам иши юришади. Уларнинг маҳсулотларини қадоқлашда ва ўрашда ишлатиладиган бежирим ва ўзига хос қоғозларни янги фабрика етказиб беради. Четдан шу мақсад учун олинаётган маҳсулотларга эҳтиёж қолмайди.

— Демак янги фабрика Ўзбекистондаги ягона корхона бўларкан-да?!

— Албатта. Унга тўла хорижнинг замонавий ускуналарини ўрнатамиз. Қандолатчилик фабрикасининг иш жиҳозлари ҳам шундай: чет эл технологияларига алмаштирилади. Юртбошимиз билан бўлган суҳбатда шу ускуналарни сотиб олишимизда ёрдамлашишларини сўраган эдим. Эндиликда бу масала ҳал бўлиш арафасида турибди.

— Аслида сиз чет эл билан ишлашни кеча ёки бугун бошлаганингиз йўқ. Бундан бир неча йиллар илгари Япония билан ҳамкорлик қилганингиздан хабаримиз бор.

— Бу ишга 1967 йили туман матлубот жамиятига раис этиб сайланганимдан кейин киришган эдим. Ўшанда менда бирданига каттароқ ишга қўл уриш истаги пайдо бўлган. Ошна-оғайниларим, яқин кишиларимга Япония билан иқтисодий муносабатларни ўрнатсак қандай буларкин, деб маслаҳат солсам, айни кўнгилдаги ишни қилган булардингиз, деб қўллаб-қувватлашди.

Ҳозир бўлганидек, ўша пайтларда ҳам Япониянинг матоларига эҳтиёж катта эди. Улардан атлас, бекасам, крепдишин тўқийдиган 50 та серунум замонавий дастгоҳ сотиб олдик. Қувада атлас тўқиш комбинатининг қурилиши бошлаб юборилди. У ҳали қурилиб битмасиданоқ маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Қувадаги асл бўзчилар, ёғоч дастгоҳда бекасам тўқиб юрган моҳир усталар Япония техникасини тез орада пухта ўзлаштириб олдилар. Улар тайёрлаган маҳсулотлар қўлма-қўл бўлиб кетди.

Аммо қувончимиз узоққа чўзилмади. Эртанги кунни кўзлаб, яхши ният билан бошлаган ишимиз панд еб, тўхтатиб қўйилди. Ўшанда менга айтилган таъна-дашномаларни эшитганингизда эди. «Чет эл билан бундай ҳамкорлик қилишга ким рухсат берди? Чет эл дастгоҳи билан атлас саноатини барпо этишга нима ҳаққинг бор?» — деган дўқ-пўписалар бошимга ёмғирдек ёғилди. Ишхонамиздан текширувчиларнинг қалами узилмай қолди. Охири бўлмади: не-не азоб-укубатлар билан Япониядан Қувага олиб келиниб ишлатилган замонавий ипак йигирувчи, шойи, атлас тўқувчи дастгоҳларни ҳар томонга бериб юборишди. Бизлар ҳайрон бўлиб бош чангаллаб қолавердик...

Бундай ишлар Иброҳимжон Каримовнинг тақдиридаги ягона воқеа эмас. У кўпни кўрган, давр синовларидан мардона ўтган, бошига туҳмат балолари ёғилган кезларда ҳам ўзини йўқотмаган, ҳақ йўлдан қайтмаган, иродали инсон. Дунёнинг ишлари қизиқ-да. Бўлмаса ишбилармонлик орқали бутун элни кийинтириш ташвишида бўлган раисни шундай кўйга солишармиди. Бурнининг остидагидан нарини кўролмайдиган кишиларни қилмишлари туфайли раис не-не азоб ва машаққатларни бошидан кечирмади, маломатларга қолмади. Аммо ҳаммасига чидади. Чунки ҳақиқат эгилиши, букилиши мумкинлигини, бироқ ҳеч қачон синмаслигини у яхши биларди. Ўзини ҳимоя қилишга бардоши етарди. Бошлаган ишининг хайрли эканлигидан кўз юмолмасди. Аммо қандайдир сирли ғовлар бу мақсадларга шундай тўсиқ қўярдики, унча-мунча одамнинг уни енгиб ўтишга бардоши етмасди. Шу орқали ишбилармонлик, тадбиркорлик бўғиб, йўқ қилиб ташланарди. Ҳеч ким ўзининг шахсий ташаббусига эрк беролмасди.

Иброҳимжон Каримов билан суҳбатлашиб ўтирибмизу, ундаги узоқни кўра билиш қобилияти ва истеъдоди қаёқдан пайдо бўлди экан, деган фикрлар кўнглимиздан кечади. Ахир савдо мураккаб соҳа. Унинг об-ҳавосини билиб, бир хилда узоқ йиллар иш юритиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Бу фикрларни раисга айтганимизда беихтиёр кулиб юборди.

— Ҳаммаси меҳнат туфайли, — деди у ниҳоят гапни узоқдан бошлаб. — Отам ҳам, онам ҳам савдо соҳасидан йироқ кишилар бўлишган. Отам 53 ёшни қоралаган, онам эса қирққа кирганларида мен туғилган эканман. Ўша пайтлар 1927 йилнинг қаҳратон қишига тўғри келган экан. Бечоралик ва ночорлик туфайли ёшлигимда терлама касалига мубтало бўлиб, ногирон бўлиб қолдим. Ўнг оёғим ишдан чиқди. Табиблар тавсия этган малҳамнинг менга нафи тегмади. Оқибатда болалигим қийинчилик билан ўтди. Мактабга ҳам елчитиб қатнаёлмадим. Дардимни ичимга ютиб кунларни ўтказардим. Ўқиш-ёзишни ўрганиб олганимдан кейин отам мени ҳунар ўрганишга Хўжамберди этикдўзга шогирдликка берди. Кейинчалик Ҳожимуҳаммад маҳсидўзнинг қўлига топширди. Аммо турмуш ташвишлари, рўзғор юмушлари бошимга тушгандан кейин бу ҳунар иш бермай қолди. Тирикчилик учун Қуванинг яқинидаги Қалинпўстин маҳалласидаги чойхонага ишга кирдим. У ерда эртадан кечгача тиним билмасдим. Келганларни илиқ кутиб олиб, олдига чой қўйишдан тортиб, от-аравасини жойлаштиргунча бўлган ҳамма ишларни бир ўзим уддалардим.

Омадни қарангки, савдо-сотиққа мойиллик менда ўша пайтларда уйғонган экан. Ўзингиз биласиз, ўзбек чойхоналаридан эртадан кечгача келиб-кетувчиларнинг қадами узилмайди. Бир куни мижозларнинг бири билан танишиб қолдим. У киши яқиндагина Фарғона вилоят маҳаллий саноат бошқармасидан Қува артелига раис этиб юборилган экан. Янги раис мени ўзига яқин олиб пуллаб беришим учун бир куни чойхонага олти арава қовун юборибди. Бир ишим икки бўлиб, янги хизматни ҳам ўташга киришдим. У пайтларда мева-чева, қовун-тарвуз тарози нималигини билмасди. Танлаган қовунининг баҳосини сўраган харидорга «берганингиз» дея жавоб қайтарардим. Ҳимматли одамларга шу гапимни ўзи кифоя қиларди. Савдодан катта пул йиғилган экан шекилли, янги раис қўлимга 50 сўм пул тутқазди. Бу мен учун бир олам бойликдек туюлди. Уйимизга гўшт, ёғ, ун кириб борди. Қолганига устимга кийим-бош олдим. Ўша кун оиламизда катта байрамга айланди...

Олди-сотдидаги қобилиятини сезган артел раиси Иброҳимжонни мева тайёрловчи вазифасига ишга олди. Шу билан у ўша даврнинг тили билан айтганда «комерсант»га айланди. Қишлоқма-қишлоқ юриб мева харид қилиб, артелга топширди. Ўзбек деҳқонлари шу билан табиат инъомини пулга сотишни ҳам ўргандилар. Ёш тадбиркорнинг омади чопиб, иши юришди. Артелга катта фойда келтирди. Кейинчалик унга саноат моллари дўконини топшириб қўйишди. Ўз ишига пухталикни Иброҳимжон шу ерда ўрганди. Ҳаётнинг аччиқ-чучукларини тотди. Қўлидан келган одамга ерда ётган нарса ҳам пул келтирар экан. Кўрлар жамиятига қарашли артелда ишлаб юрган кезлари ёш ишбилармон бунга яна бир бор иқрор бўлди. Артелда эшилган арқонни пуллаб, супурги тайёрлатиб сотиб, янги иш жойининг ҳавосини олди. Артелдагилар унинг тадбиркорлигига тан беришиб, астойдил қўллаб-қувватладилар. Шу билан аҳолига хизмат кўрсатишнинг янги усуллари юзага кела бошлади. Бошқа савдо ташкилотларида ҳам у шундай ишлади. Ўзининг ҳузур-ҳаловатидан кечиб, тармоқни ривожлантириш пайида бўлди.

Бундан кўп йиллар олдин ҳаётида рўй берган бир воқеани Иброҳимжон Каримов ҳали ҳам унута олмайди. Ўшанда у туман тайёрлов савдо идорасида директор ўринбосари бўлиб ишларди. Мавсум айни қизиган паллада, аҳолидан маҳсулот харид қилиб олиш авжига чиққан кезларда идорани бирданига вилоятдан юборилган 40 нафар ревизор билан милиционер босди. Улар 20 кун текшириш олиб боришиб, ҳеч қандай камчиликни топа олмадилар. Ўртада ғарқ пишиб етилган мева-чеванинг ириб, исроф бўлгани қолди. Аҳоли ҳам, идора ҳам бундан катта зарар кўрди. Бу эса аслида Иброҳимжон Каримовнинг ўрнига талабгор бўлган кишиларнинг зимдан қилган ҳаракати эди. Аммо уларнинг иғвоси иш бермади. Ҳамма нарса яхшилик билан тугади... Иброҳимжон туман матлубот жамиятига раисликка кўтарилди. У ўшанда дўконларда нега ўзбек йигит-қизларининг йўқлигини тушуниб етди. Баъзи бир олий маълумотли савдо ходимларининг нима сабабдан ишсиз юрганлигини англади. Штатлар жадвалини чуқур ўрганиб чиқиш орқали бу муаммоларнинг тагига етди. Ҳамма гап идора ишини ҳал қилувчи бухгалтер ва тафтишчиларда экан. Улар ўзбек йигит-қизларини дўконга йўлатмай зимдан иш олиб борар эканлар. Йўлаганлардан эса камомад чиқариб, қаматиб юборишаркан.

Адолатсизликдан уддабурон раҳбарнинг дили ранжиди. Савдонинг йўлига ғов солиб, бошқаларнинг юзини қора қилишгача бориб етган, ҳар йили бир неча сотувчини камомад туфайли қамалишига сабабчи бўлган тафтишчилардан матлубот жамиятини халос қилди. Савдода соғлом муҳит юзага келди. Мингга яқин сотувчи ўрта, 200 дан зиёд савдо ходими эса олий маълумот билан савдо шаҳобчаларида иш юрита бошлади. Бу орқали савдодаги тартибсизликлар изга солиниб, хизмат маданиятини юксалтиришга эришилди. Энг муҳими, бирорта ҳам савдо ходимининг аввалигидек «бурни қонамади».

Туман матлубот жамиятининг бундай иш услуби кўпчиликнинг тилига тушди. Ҳисоб-китоб, тафтиш аппарати ҳар хил таъмагирлардан тозаланиб, уларнинг ўрнига ҳалол-пок ўзбек мутахассислари қўйилди. Бунинг оқибатида бориб-бориб тафтиш режалари белгиланган кун ва кўрсатилган соатда аниқ ўтказилиб бориладиган бўлди. Бундан матлуботчилар катта наф кўрдилар. Уларнинг жамғармаси кўпайиб, қаерга қўл узатса етадиган бўлиб қолди. Бу жамғарма асосан туманда савдо шаҳобчаларини кўпайтиришга сарфланди. Бу иш икки йўналишда: мазкур савдо шаҳобчаларини таъмирлаб, қайтадан жиҳозлаш ва замонавий савдо марказларини барпо этиш орқали амалга оширилди. Шундай пайтда Қуванинг катта-кичик раҳбарлари ҳам матлуботчилардан ёрдамларини аямадилар. Кўмакка келишиб, яхши ишларга бош-қош бўлишди. Кейинчалик матлубот жамияти бошқарувининг ташаббуси ва туман раҳбарларининг кўмаги билан Қуванинг маркази ва аҳоли зич яшайдиган қишлоқларнинг ўзида деҳқон бозорлари қурилди. Янги томорқа ва боғларда етиштирилган мева ва сабзавот маҳсулотлари шу бозорлар орқали истеъмолчилар қўлига етиб борадиган бўлди. Янги ишга туширилган консерва заводида эса аҳолидан қабул қилиб олинган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб, анор шарбати, ўрик мураббоси, олма-олча суви, шафтолию олхўри консерваларини тайёрлаш ўзлаштирилди. Яна қатор янгиликлар, муҳим ишлар амалга оширилди.

Айниқса, якка тартибда уй-жой қурувчиларга матлубот жамияти ўз вақтида мадад қўлини чўзди. Қишлоқларда ёш оилаларга янги томорқаларнинг ажратилиши эвазига 17 минг уй-жой қурилиши бирданига бошлаб юборилди. Бу айтишга осон. Аммо топганини иморатга сарфлаб, бошпана тиклашнинг ўзи бўлмайди. Бир томонда ёғоч тақчиллиги, ғишт, шифер, цемент каби муҳим қурилиш материалларининг етишмаслиги ҳар қандай одамни иккилантириб қўярди. Уй-жой қурувчилар бинокорлик материалларини қаердан топадилар. Мутасадди идоралар қишлоққа фонд бермаса. Иморат тиклаётганларни қурилиш материаллари билан матлубот жамияти таъминлаши зарур. Аммо йўқ нарса қаердан олинади? Ҳаётнинг бу каби муҳим муаммолари аввалига матбуотчиларни ҳам анча ўйлантириб қўйди. Чунки ҳамма жойда уй солиш бошлаб қўйилган эди. Бироқ қурилиш материалларининг етишмаслиги иморатларни тиклашга халақит берарди. Россия Федерациясидан келтирилган ёғоч материаллари шахсий уй-жой қураётганларга далда бўлди. Кейин шу эҳтиёжларни қондириш учун Қувада 250 гектар майдонда теракзор барпо қилинди, у одамларнинг корига яради. Ана шу тартибда Қувада маҳаллий саноат вужудга келди. Бетон ва ғишт заводлари, оҳак цехлари якка тартибда уй қураётганларга хизмат қила бошлади. Қишлоқларда очилган дурадгорчилик цехларида иш қизигандан қизиди. Мих заводи ишга туширилиб, аҳолининг бу тақчил маҳсулотга бўлган эҳтиёжини қондира бошлади. Қаловини топсанг қор ҳам ёнади деганлари шуда!

Аслида Қува матлубот жамиятига асос солинганига, бу борадаги ҳаракатнинг бошланганига 100 йилдан ошди. Қувалик пайчилар Туркистонда биринчилардан бўлиб бу ишга бош-қош бўлдилар. Дўконларда чет эллардан олиб келинган ноёб материаллар сотилди. Ўз навбатида Қувада етиштирилган маҳсулотлар жаҳон бозорларига чиқарилди. Ўз низоми, дастурига эга бўлган ўша матлубот жамияти энг демократик пайчилар жамияти эди. Барча ишлар пайчиларнинг иштирокида розилиги билан қилинар, қурилган фойда ҳаммага маълум этиб борилар, унинг тегишли қисми пайчиларга вақти-вақти билан тақсимлаб бериларди. Бу анъаналарни Қува матлубот жамияти ҳозирда ҳам давом эттирмоқда, Пайчиларнинг манфаатини биринчи ўринда ҳимоя этаяпти. Пайчилар яшайдиган аҳоли гавжум қишлоқларда марказларда бўлгани каби йирик савдо шохобчалари ишлаб турибди. Ҳар бир қишлоқларда матлубот жамиятининг гузари бор. Улардан чойхона, новвойхона, гўшт дўконлари жой олган. Одамларга қулай бўлсин учун баққоллик хизмати йўлга қўйилган.

• Янги дастгоҳларнинг юқори унум билан ишлаши аввало мутахассисларнинг малакасига боғлиқ.

Иброҳимжон Каримов ҳиссадорлик жамиятидаги чорак асрлик фаолиятини вақти-вақти билан хомчўт қилиб боради. Чунки қилинган ишлар 50 мингдан зиёд пайчининг доимо назоратида бўлади. У матлубот жамиятининг ишини қабул қилган йилларда 27 минг нафар пайчи бор эди. Ҳозирги кунда уларнинг сафи икки баравар кўпайди. Пайчиларнинг савияси, талаби ҳам аввалгилардан фарқ қилиб, сифат ўзгариши юз берди. Улар янгича ишлаш, аҳоли эҳтиёжини тўлароқ қондириш йўлида астойдил изланмоқдалар. Бунинг эвазига аввалари энг зарур истеъмол моллари билангина савдо қилинган қишлоқ дўконларида эндиликда рангли телевизорлардан тортиб, электрон ҳисоблаш машиналаригача сотилмоқда. Тадбиркорлик билан узоқни ўйлаб қилинган ҳар бир иш ўз самарасини бераяпти. Бундан Иброҳимжон Каримовнинг қалби қувончга тўлади. Меҳнатлари зое кетмаганидан мамнун бўлади. Аслида элим деб, юртим деб ёниб яшашнинг шавқи ҳам шунда.

Мурод ХАЛИЛОВ,
Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбирлари.
Тошкент-Қува-Тошкент.

Хева шаҳрининг 2500 йиллигига

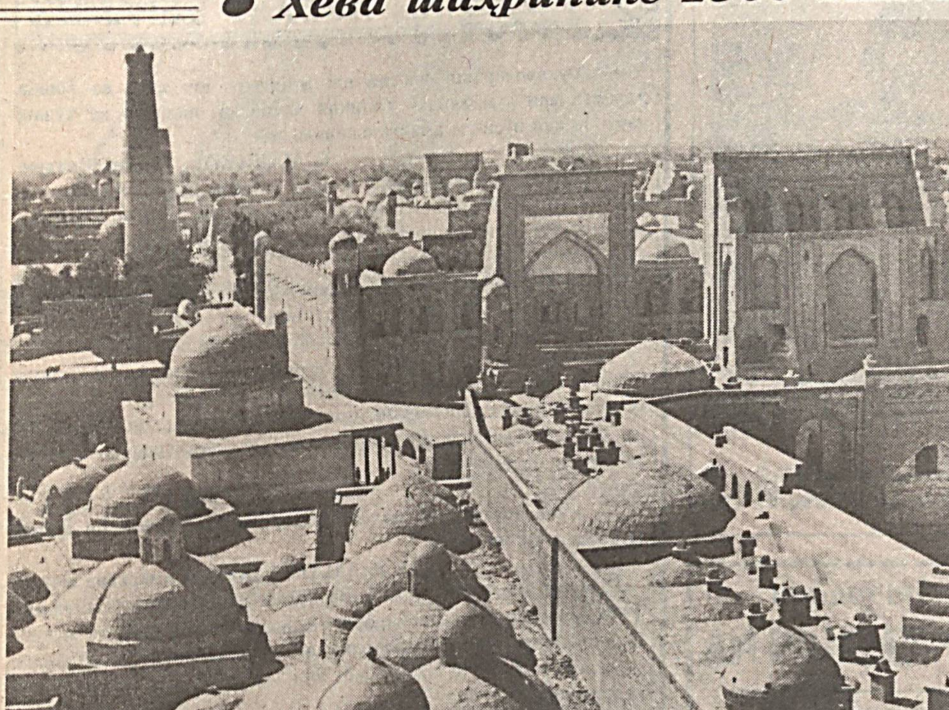

Қадимий ва навқирон Хева шаҳрининг кўп асрлик тарихни бошидан кечирган кўҳна обидалари, маданий ёдгорликлари бизнинг бой меросимиздир. Келаси йилда шаҳар ҳаётида муҳим воқеа рўй беради. Хева шаҳрининг 2500 йиллик тантаналари кенг нишонланади. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси шаҳарнинг 2500 йиллиги юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Унда ЮНЕСКО Бош конференцияси 28-сессиясининг Хева шаҳрининг 2500 йиллиги юбилейини 1997 йилда ЮНЕСКО раҳномалигида жаҳон миқёсида кенг нишонлаш ҳақидаги қарори қўллаб-қувватланди. Хоразмликлар бу янгиликни катта мамнуният билан кутиб олдилар.

Эндиликда шаҳарда қутлуғ айёмга тайёргарлик ишлари қизғин бошлаб юборилди.

Суратда: салобатли ва кўркам Хева шаҳридаги тарихий обидалар.

В. МОЛГАЧЁВ,
олган сурат.

Янги қонунларни шарҳлаймиз

ДАВЛАТ ТИЛИ ВА ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 4 сессияси мамлакатимиз тарихида кўплаб долзарб қонунларни қабул қилингани билан ҳам ўчмас из қолдирди. Сессия кун тартибида бўлган ва қабул қилинган айрим қонунлар тўғрисида, бу қонунларнинг олдинги қонунлардан афзаллиги ва долзарблиги ҳақида тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқдир.

● Сессия кун тартибида бўлган муҳим масалалардан бири, бу 1989 йил 21 октябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ҳақида»ги Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши бўлди.

24 моддадан иборат бу Қонунни ҳам депутатларимиз томонидан якдиллик билан қабул қилиниши бу қонуннинг бекаму кўст ишланганлигини кўрсатади.

Қонунда — Ўзбекистон Республикасининг давлат тили — ўзбек тилилиги, ўзбек тилига давлат тили мақомининг берилиши республика ҳудудида яшовчи миллат ва элатларнинг ўз она тилини қўллашдан иборат конституциявий ҳуқуқларига монелик қилмаслик, ўзбек тилининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида давлат тили сифатида амал қилинишининг ҳуқуқий асослари ушбу қонун ва бошқа қонунлар билан белгилаб берилиши, тилнинг Қорақалпоғистон Республикасида амал қилинишига боғлиқ масалалар, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикасининг қонун ҳужжатлари билан белгиланиши, ушбу Қонун талабларининг турмушда, шахслараро муомалада ҳамда диний ва ибодат билан боғлиқ удумларни адо этишда қўлланишини тартибга солмаслиги, фуқаролар миллатлараро муомала тилини ўз хоҳишларига кўра танлаш ҳуқуқига эгалиги, Ўзбекистон Республикасида давлат тилини ўрганиш учун барча фуқароларга шарт-шароит ҳамда унинг ҳудудида яшовчи миллатлар ва элатларнинг тилларига иззат-ҳурмат билан муносабатда бўлиш таъминланиши, бу тилларни ривожлантириш учун шарт-шароит яратилиши кўрсатилган.

Фуқароларга давлат тилини ўқитиш бепул амалга оширилади, дейилган қонунда. Ўзбекистон Республикасида давлат тилида фаолият кўрсатадиган, миллий гуруҳлар зич яшайдиган жойларда эса уларнинг тилларида фаолият кўрсатадиган мактабгача тарбия, болалар муассасалари ташкил этиш таъминланади.

Ўзбекистон Республикасида яшовчи шахсларга таълим олишда тилни эркин танлаш ҳуқуқи берилади.

Қонунда, Ўзбекистон Республикаси давлат тилида, шунингдек, бошқа тилларда ҳам умумий ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий маълумот олишни таъминлайди, деб кўрсатилган.

Қонуннинг 24-моддасида Ўзбекистон Республикасида давлат тилига ёки бошқа тилларга менсимай ёки хусумат билан қараш тақиқланади ва фуқароларнинг ўзаро муомала, тарбия ва таълим олиш тилини эркин танлаш ҳуқуқини амалга оширишга тўсқинлик қилувчи шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўладилар, деб кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1995 йил 21 декабрь қарорида янги таҳрирдаги «Давлат тили ҳақида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни (9 ва 10-моддаларидан ташқари) эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритишлик кўрсатилган.

Қарорда белгилаб қўйилсинки, дейилади «Давлат тили ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 9 ва 10-моддалари лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосига тўлиқ ўтилган пайтдан, яъни 2005 йилнинг 1 сентябридан эътиборан кучга киритилиши кўрсатилган.

Қонуннинг 9-моддасида давлат ҳокимияти ва бошқарув органларида иш давлат тилида юритилади ва заруриятга қараб бошқа тилларга таржима қилиниши таъминланади.

Ўзбекистонда ўтказиладиган халқаро анжуманларда давлат тили, шунингдек, қатнашчиларнинг ўзлари танлаган тиллар анжуманнинг иш тили ҳисобланиши, 10-моддада эса корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва жамоат бирлашмаларида иш юритиш, ҳисоб-китоб, статистика ва молиявий ҳужжатлари давлат тилида юритилади, ишловчиларнинг кўпчилиги ўзбек тилини билмайдиган жамоаларда давлат тили билан бир қаторда бошқа тилларда ҳам амалга оширилиши мумкинлиги кўрсатилган.

Қонуннинг энг муҳим томонидан яна бири — бу 8-моддада Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг бошқа ҳужжатлари давлат тилида қабул қилинади ва эълон этилади. Бу ҳужжатларнинг таржималари бошқа тилларда ҳам эълон қилинади.

Маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг ҳужжатлари давлат тилида қабул қилинади ва эълон этилади. Муайян миллат вакиллари зич яшайдиган жойларда маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг ҳужжатлари республика давлат тилида ҳамда мазкур миллат тилида қабул қилинади ва эълон этилади деб белгиланганлигидир.

● Юртбошимиз айтганларидек, «Бизнинг муқаддас вазифамиз, ҳатто айтган буллардимки, маънавий бурчимиз — адолатни тиклаш, кишиларимизнинг йўқотган бойлигини қайтариб беришдан иборат. Ана шундай қилсак, биз уларнинг назарида давлатнинг фуқаролар ижтимоий ҳуқуқларининг ҳимоячиси ва гарови сифатидаги нуфузини, обрўсини янада мустаҳкамлаган бўламиз».

«Адолат»нинг ҳуқуқ мактаби

Ҳақиқатан ҳам аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш юзасидан давлат амалга ошираётган чора-тадбирлар аҳолининг меҳнатдаги фаоллигини камайтирмаслиги лозим. Бу муҳофаза, биринчи навбатда ўз меҳнати билан меъёрий турмуш шароитини таъминлашга қодир бўлмаган табақаларни қўллаб-қувватлашга, яъни бу ёрдам кимларга қаратилганини аниқ белгилаб қўйишни таъминлайдиган қилиб ташкил этиш зарурлиги, ҳар бир кишининг ўзи ҳамда оиласи таъминоти ва равнақини ўйлайдиган даражада эркин бўлишига имконият яратиб берадиган шарт-шароитни шакллантиришимиз даркор. Ана шунда ҳар бир кишининг ўз қобилияти ва меҳнатига суяниш фуқароларимиз турмуш-фаровонлигининг энг барқарор манбаига айланажагини аҳолига, 1992 йилга қадар омонат кассасига пул қўйиб, шу пайтгача қўйиб ўтирган омонатчиларга нисбатан адолатни тиклаш — бундан кейинги йиллардаги ижтимоий сиёсатнинг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланажагини Президентимиз сессияда қилган катта нутқида такрор-такрор санаб ўтдилар.

«Аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 20 декабрь Фармони ижтимоий адолатни таъминлаш, одамларнинг қимматбаҳо қоғозларига ва банклардаги омонатларига бўлган ишончини мустаҳкамлаш, аҳолининг жамғармаларини ҳимоя қилиш мақсадида, чиқарилган шу куннинг энг долзарб Фармонларидан биридир.

Фармонга кўра, 1992 йил 1 январдан кейин ёпилган омонатлар бўйича счётлар ва суғурта шартномалари, яъни 1996 йил 1 январгача омонатлардаги пул маблағлари ва суғурта қопламлари берилган счётлар — индексация қилинмайди.

Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролари ва республика ҳудудида доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан паспорт, яшаш гувоҳномаси, ҳарбий хизматчилар томонидан эса тегишли ҳужжатлар тақдим этилгач, улар омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш ҳуқуқига эга бўладилар. Фармон кўрсатиб ўтилган омонатларига ва суғурта шартномасига эга бўлган республикадаги ҳар бир кишига белгиланган тартибда ва белгиланган муддатда ҳисоблаб чиқилган пул маблағларини олишни кафолотловчи аниқ чора-тадбирлар мажмуини назарда тутади.

Ислоҳотларимизнинг асосий моҳияти тўғрисида юртбошимиз таъкидлаб ўтганидек, «Биз ислоҳотларни чуқурлаштириш, демократик туб ўзгаришлар йўлидан олга силжиш, ҳаётимизда асл демократик қадриятлар қарор топаётгани тўғрисида гапирганда, аввало, фуқаролик жамияти асосларига ўтиш, фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш муассасаларининг бутун чоралари билан кенгайтиришни назарда тутамиз. Бу барча ислоҳотларимизнинг асосий моҳияти ва бош мантиқидир.

Иқтисодий ислоҳотлар жараёни қанчалик муваффақиятли, самарали келса, биз шунчалик яхши яшай бошлаймиз, ижтимоий ҳаётни шунчалик эркинлаштириш зарурати ва имконияти туғилади. Бу, ўз навбатида, жамиятни бошқариш вазифаларининг аксарияти давлатдан фуқаролик ва ижтимоий ўз-ўзини бошқариш органлари қўлига ўтишини англатади. Албатта, бу жараён ўз ҳолича эмас, балки ички қонунлар асосида, изчил ва босқичма-босқич ривожланиб боради». Бу гапларнинг мағзини чақадиган ва бунга амалий ишимиз билан жавоб берадиган вақт келди.

М. ТОШТЕМИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси ҳуқуқ тарғиботи ва қонунларни мужассамлаш бўлимининг катта прокурори.

Табобат

ЁШАРАЙ ДЕСАНГИЗ...

Тибет табобати табиат яратган мевалар ва ўсимликларга катта аҳамият беради. Чунки улар организмни саломатлаштиришда, мустаҳкамлашда ва ёшартиришда муҳим ўрин тутади.

Қуйида баъзи мева-сабзавотлар ва ўсимликларнинг фойдалилари ҳақида ўқийсиз.

ЎРИК — мевалари шифобахш хусусиятга эга. Унинг таркиби калий ва темир моддаларига бой. Юрак-қон томир, кам қонлик касалликларига катта ёрдам беради. Шакар моддаси кўп бўлганлиги учун қандли диабет билан оғриган беморларга тавсия қилинмайди.

АНЖИР — саломлик ва гўзаллик мевасидир. У тананинг ичак фаолиятини яхшилашда, қон айланишини нормаллаштиришда катта аҳамиятта эга. Қонни тозаловчи, овозни тиниқлаштирувчи, юзни ёшартирувчи мевалардан саналади.

ПУРТУХОЛ — яъни апельсин бош айланишида, кўз тинишида, иштаҳа йўқолишида, силла қуришида, ҳазм қилиш жараёнини яхшилашда, ошқозон ости бези, жигар, гипертония (хафақон), бронхиал астма, юрак-қон томир касалликларини даволашда жуда фойдали мевадир.

УЗУМ — меваси ва шарбати юрак-қон томир касалликларига, қон босимига фойдаси катта. Узумни эрталаб ва кечқурун таом ейишдан бир соат олдин тавсия қилинади. Ўзини узум билан даволашга ўтган беморлар сутдан, хом мевалардан, спиртли ичимликлардан, минерал сувлардан парҳез қилиши лозим.

ХУРМОнинг ақлий меҳнат билан шуғулланувчиларга фойдаси катта. Хурмо мия томирларининг яхши ишлашига ёрдам беради. Унинг таркибида мия фаолиятини яхшиловчи моддалар: фосфор, кобальт, мис ва бошқа микроэлементлар кўп. Хурмони боши тез-тез айланадиган, ҳушдан кетиб қоладиган кишилар кўпроқ истеъмол қилишлари лозим.

БОДРИНГ иштаҳа очишда, қорин дамлаганда, ошқозон-ичак фаолиятини яхшилашда катта аҳамиятга эга. Айниқса, бодринг сувига оз миқдорда (1 стакан бодринг шарбатига 1 чой қошиқ) асал аралаштириб истеъмол қилиш ошқозон ва ичакнинг аъло даражада ишлашига ёрдам беради.

КАРАМ иштаҳа очишда, қорин дам бўлишида, ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак яраларига фойдалидир.

ТАРВУЗ тез ҳазм бўлувчи углеводларга бой неъматдир. Ичак ва ошқозоннинг нормал ишлашига ёрдам беради.

ҚИЗИЛ ҚАЛАМПИР иштаҳа очади, фикрни тиниқлаштиради, ошқозонни яхшилайди. Кўзни хиралаштириши мумкин, шунинг учун кам миқдорда истеъмол қилган маъқул. Ошқозон ва ичак яралари бор беморларга асло тавсия қилинмайди.

ЁНҒОҚ, МАЙИЗ, ПИШЛОҚларни мунтазам равишда истеъмол қилиб туриш асаб тизимини мустаҳкам қилади. Айниқса, анжир орасига ёнғоқ мағзини қўшиб ейиш жуда фойдалидир. Бу муолажа юракка ҳузур бағишлайди, асабни мустаҳкам қилади ҳамда қонни тозалайди. Соғлом бўлишга не етсин.

Баҳриддин ТУРҒУНОВ
тайёрлади.

Мастура Эгамова Тошкент трактор заводининг 33-цехига ишга келганига атиги етти йил бўляпти. Лекин меҳнатсеварлиги, ширин суханлиги, ишбилармон ва тадбиркорлиги билан тез орада жамоа ўртасида ўз ўрнини топди. Эндиликда М.Эгамова улкан юк кўтаргич агрегатини бошқариб, иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Суратда: Тошкент трактор заводининг моҳир ишчиси Мастура Эгамова.

Шоназар ИБРАГИМОВ олган сурат.

«Адолат» газетасига кейинги ойлар учун обуна давом этмоқда. «Адолат» ҳамроҳимиз бўлсин десангиз тезда алоқа бўлимига шошилинг!

Ойнаи жаҳонда

22 — 28 январь

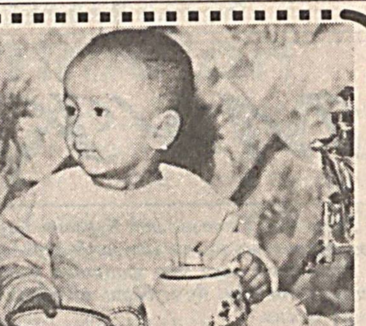

— Чойдан ичиб, телевизор кўришга нима етсин.

ДУШАНБА, 22

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ҳафтанома».

*

8.00—8.30 «Ассалом. Ўзбекистон!» (давоми).
8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 2-қисм.
9.15 «Ибратли умр». Ўзбекистон халқ артисти Манзура Ҳамидова.
10.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Той бола».
10.25 Бокс. Ўзбекистон чемпионати.
11.25 «Ишбилармон».
11.50 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг концерти.
12.25 «Юксалиш йўлида».
12.40—14.00 «Алёшканинг севгиси». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 «Ҳумо». Эшқобил Шукуровнинг муаллифлик кўрсатуви.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Биржа ва банк хабарлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ҳумо» туркум кўрсатувининг давоми.
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 3-қисм.
22.15 «Ҳумо» туркум кўрсатувининг давоми.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50—00.50 Бокс. Ўзбекистон чемпионати. Финал.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Палитра».
19.05 «Постфактум».
19.15 «Фармед».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Мўъжиза». Дэвид Копперфильд.
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Курьер».
21.15 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.25 «Уфқлар».
21.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Галерея бўйлаб», «Баҳор» Сингапурда». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.15 «Ҳайвонот оламининг сирлари».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Кўзмунчоқ».
20.30 «Янги иқтисод».
21.05 «Дарсга қўнғироқ».
21.35 «5+1».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
22.40 «Балет — муҳаббатим менинг». Бернора Қориева.
23.15 «Спорт-тайм».
23.45—01.35 «Душанбагача бир гап бўлар». Бадиий фильм.

ҚозТД

7.45 «Ҳафтанома». Ахборот кўрсатуви. 8.55 «Насибали». Бадиий фильм. 10.00 «Мағжан». Телефильм.

* * *

17.00 «Соҳибжамол». Телесериал. 17.50 Мультфильм. 18.00 «Гутен абенд!». Немис таҳририяти кўрсатуви. 18.25 «Оқ Ўрда». 19.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 21.05 «Ҳақиқат ва афсона». 21.35 «Эн-шашу». 22.00 «Ортеке» дастури.

СЕШАНБА, 23

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 3-қисм.
9.15 Бокс. Ўзбекистон чемпионати. Финал.
10.15 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Унутилган ўйинлар».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Она тили.
11.00 Немис тили.
11.30 Тасвирий санъат.

*

12.00 «Келажакка ташланган назар».
12.20 «Гўзал рақсга тушади».
12.40—14.05 «Эдгар ва Кристина». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Санъат ғунчалари».
18.40 Футбол шарҳи.
18.55 «Бугунги Европа».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Қимматли қоғозлар бозори».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Инсон ва қонун».
21.25 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 4-қисм.
22.05 «Санъатим — бахтим». Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаеванинг ижодий кечаси.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50—00.25 «Сумбула». Муҳриддин Ҳолиқов куйлайди.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Бизнес уик».
20.05 «Мусиқий йўлка».
20.15 «АРТ — журнал».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Видеогид».
21.15 Эълонлар.
21.20 «Кинонигоҳ».
23.00—24.00 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбекистоннинг сержило тошлари», «Хотира». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

*

18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.55 «Палитра».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
21.10 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.
22.10 Эълонлар.
22.15 «Саломатлик — туман бойлик».
22.45 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.45—01.15 «Кинематограф».

ҚозТД

8.40 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 9.10 «Ортеке». 9.45 «Мангуликнинг икки соҳили». Бадиий фильм. 11.15 «Оқ Ўрда» «Истиқбол» дастурини намойиш этади.

* * *

17.00 Телефильм. 17.30 Қозоқ тили. 18.00 Қазғор * бу, академия». Ҳужжатли видеофильм. 18.25 Каратэ бўйича Қозоғистон чемпионати. 19.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 21.35 Оқин Абдуалиев ижросида концерт. 21.50 «Қум соат». Спорт янгиликлари. 22.00 «45 дақиқа».

ЧОРШАНБА, 24

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 4-қисм.
9.10 «Санъатим — бахтим». Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаеванинг ижодий кечаси.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё.
11.00 «Кашф этилаётган имкониятлар».
11.30 Инглиз тили.
12.00 Урганч шаҳар Мадраҳим Ёқубов Шерозий номидаги 1- Маданият уйи мақом ансамблининг концерти.
12.45 «Бола бошидан...». Мактабгача тарбия масалалари.
13.25 «Биздан озод ва обод Ватан қолсин».
13.55—15.10 «Шимол ёғдусини ёқинг». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ғаройиб пойга». Болалар учун қўғирчоқ театр.
18.45 «Аёл борки, олам мунаввар...».
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Навоий дунёси». Навоий ижодида карам ва саховат мавзуи.
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 5-қисм.
22.10 «Тановар» миллий рақс ансамблининг концерти.
22.45 «Ижодкор портретига чизгилар». Собир Саидовни эслаб...
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50—00.50 «Иқбол». Қизлар танлов дастури.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Кулгига нима етсин!».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Компьютер—Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
21.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Гопи», «Шаҳрисабз». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.15 «Табиат дунёси».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ҳаёт ташвишлари». Бадиий фильм.
21.25 «Тошкент оқшомида».
22.25 Эълонлар.
22.30 «Алламбало».
22.50 «02» тўлқинида».
23.15 — 01.15 Мустафо Бафоев. «Умар Хайём». Опера.

ҚозТД

8.40 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 9.10 «Қум соат». Спорт янгиликлари. 9.20 «45 дақиқа». 10.05 «Юлдузлар ёққанда...» Бадиий фильм.

* * *

17.00 «Соҳибжамол». Телесериал. 17.50 «Қандолатчилик фабрикаси ва унинг муаммолари». 18.10 Телефильм. 18.30 «Минус» дастури. 19.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 21.05 Адабий телеальманах. 21.35 «Мақпал Жунусова иштирокида мусиқий совға». Видеоклип. 22.00 «Чорраҳа». Телесериал. 3-серия. 22.30 Концерт.

ПАЙШАНБА, 25

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 5-қисм.
9.10 «Таллимаржон тўлқинлари».
9.30 «Нурли сиймолар». Кинодастур.
10.00 «Оламни асранг».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
11.00 «Иқбол». Қизлар танлов дастури.
12.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
12.30 «Тараннум». Мусиқий дастур.
13.05— 15.05 «Ёшлик» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Инсон ва шер». Мультфильм.
18.20 «Изланишлар қанотида».
18.50 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус. тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 Машраб ғазаллари билан айтиладиган ашулалар.
21.35 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 6-қисм.
22.15 «Армонли дунё». Ўлмас Умарбеков.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50—00.30 «Оила».

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Автосалон».
20.10 «Хай Фай» (Юқори сифат).
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Сизнинг услуб».
21.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
21.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 —00.20 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Арслонбоб», «Афшона — Ибн Сино ватани». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30—00.10 «Салом, Ҳиндистон!» Кинопрограмма.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Подиум».
21.10 «Дорихона эшитади...» Бевосита мулоқот.
21.50 Эълонлар.
21.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.55 «Истеъдодлар ва мухлислар».
23.35 — 01.05 «Кинематограф».

ҚозТД

8.40 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 9.10 Қозоғистон телевидениеси хазинасидан. «Блантер қўшиқлари». 9.50 «Мактаб вальси». Бадиий фильм. 11.05 «Тангрининг меҳмонлари». Телефильм.

* * *

17.00 Мультфильм. 17.15 «Яхшиликда яшайлик, дўстлар». 17.30 «Коре сарам». Корейс таҳририяти кўрсатуви. 18.00 «Чеҳралар». 18.25 «Оқ Ўрда». 19.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 21.05 «Глобус». 21.25 «Хабар» студияси намойиш этади: «Қозоғистон * Япония. Ҳамкорлик одимлари». 21.40 Мусиқий клип-сюрприз. 21.50 «Қум соат». Спорт янгиликлари. 22.00 «45 дақиқа». 23.20 «Мальборо-мотор». Телешоу.

ЖУМА, 26

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллоллоҳ». 2-фасл. 6-қисм.
9.10 «Армонли дунё». Ўлмас Умарбеков.
10.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ўлкамизда қиш».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
11.30 Математика.

*

12.00 «Ёшлар ва замон».
12.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
13.10 — 14.25 «Каниют сири». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
18.45 Мусиқий дақиқалар.
18.55 «Етти иқлим садоси». Халқаро шахматчилар давраси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ҳаёт ва қонун».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Маърифатнома».
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллоллоҳ». 2-фасл. 7-қисм.
22.10 «Хотира». Эрка Қори.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50—00.15 Ҳиндистоннинг миллий байрами. «Қадимий ва навқирон Ҳиндистон». Ҳужжатли фильм премьераси.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ривоят».
18.25 «Офарин».
19.00 «RAKS» қўшиқлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахболрот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Репортаж».
20.10 «Эртага — шанба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Мафтункор чеҳралар».
21.20 «Таманно».
21.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.50 — 22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Умрга татигулик кун». Ҳужжатли фильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30—23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Мусиқий меҳмонхона».
20.40 «Бизнес-академия».
21.05 «Тет-а-тет».
21.30 «Уй остонадан бошланади».
22.15 Эълонлар.
22.20 «Оқ соя».
22.50 «Шоҳсупа сари».
23.15 — 00.25 «Дадиллик учун юз грамм». Кинокомедия.

ҚозТД

8.40 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 9.10 «Қум соат». Спорт янгиликлари. 9.20 «45 дақиқа». 10.05 Юзлаштириш. Бадиий фильм.

* * *

17.00 «Соҳибжамол». Телесериал. 17.00 «Гутенд абенд!» Немис таҳририяти кўрсатуви. 18.25 Ҳиндистон Республикаси куни. 19.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 21.05 «Олтин дала». Телеомад.

ШАНБА, 27

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 7-қисм.
9.10 «Замон».
9.25 «Оналар мактаби».
9.55 «Актёрлар ва роллар». Ж. Раметов.
10.55 Мамлакат футболи. Ютуқ ва камчиликлар.
12.55 «Кичкинтой» устахонаси.
13.25 Республика Ички ишлар идоралари бадиий ҳаваскорлик жамоалари кўрик-танлови ғолибларининг концерти.
14.45—16.15 «Маънавият» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бахтиёр шаҳзода». Мультфильм.
18.20 Спорт хабарномаси.
18.30 «Сарҳисоб».
18.50 «Санъат олами». Георгий Брим.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус. тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Бир улуғ эл бор жаҳонда». Ўзбекистон халқ артисти Шерали Жўраев.
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 8-қисм.
22.10 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.10 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Мультфейерверк».
9.25 «Автосалон».
9.45 «Хай Фай» (Юқори сифат).
10.00 «Сизнинг услуб».
10.15 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.45 «Эм-ТИ-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.05 «Кинонигоҳ».
12.45—13.45 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Совға».
18.30 «Олам». Маърифий кўрсатув.
19.15 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Ишингиз бароридан келсин!»
20.05 «Имкон чўққилари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви.
21.20 Видео янгиликлари.
21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.55 — 23.55 Видео— «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши.
17.55 «Зарипов чавандозлари». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.45 «Болеро». Гули Ҳамраева иштирокида ҳужжатли фильм.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Дўстим Тиманчи». Болалар учун фильм.
11.10 Эълонлар.
11.15 «Глобус».
11.55 «Мюзик-холл».
12.25 «Миниатюралар». Телефильм.
12.55 Камер куйларидан концерт.
13.25 «Нокдаун». Бадиий фильм.
14.40 «Талабалар саҳнасида».
15.40 — 16.15 «Қалбида қуёш тафти». Телефильм.

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Телеташриф».
21.10 «Бугунги Европа».
21.30 «Олам ва одам».
22.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
22.25 Монитор-«Осиё».
23.05 «Бу ажиб дунё».
23.25 «Шаҳар уйқуга кетганда».
23.45 — 01.15 «Кинематограф».

ҚозТД

7.05 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 7.55 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 8.25 Мультфильм. 8.55 «Ютуқ» салони. 9.25 «Мимино». Бадиий фильм. 10.55 Концерт. 11.35 «Спортчилар * спортчиларга». Телешоу. 12.55 «Алдаркўса». Бадиий фильм. 15.00 Телевидение концерт залида. 15.20 «Шахс». Жанна Ахметованинг муаллифлик кўрсатуви. 16.00 «Мальборо-мотор». Теле-шоу. 16.20 «Тоғлик». Телесериал. 18-серия. 17.10 «НР иши». 17.25 Хотира архиви. Гулжаҳон Қосимжонова кўрсатуви. 18.10 Композитор Кенес Дуйсекеев. 21.35 «Ютуқ» салони. 21.50 «Қум соат». Спорт янгиликлари. 22.00 «Кулги кечаси». 1-бўлим.

ЯКШАНБА, 28

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 8-қисм.
11.40 «Хазон бўлган ёшлигим». Йўлдош Охунбобоев номидаги Андижон вилояти мусиқий драма ва комедия театрининг спектакли.
13.10 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.40 — 15.40 «Нурли келажак». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўйла! Изла! Топ!»
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Италия таассуротлари». 1-кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Асқад Мухтор. «Умр». Адабий кўрсатув.
21.20 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 9-қисм.
22.05 «Олтин қанот қушлар учсин». «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниясининг ташкил этилган кунига бағишланади.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00—00.30 «Минтақа кино санъати».

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Олам». Маърифий кўрсатув.
9.45 «Оҳанглар оғушида».
9.55 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
10.40 «Ишингиз бароридан келсин!»
10.55 «Имкон чўққилари».
11.15 «Кўнгил».
11.40 Видео янгиликлари.
12.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.15 Видео — «О».
13.15—14.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Келгуси ҳафтада».
18.10 Эълонлар.
18.15 «LEGO». Болалар учун дастур.
18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Юлдузлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Илҳом сатрлари».
21.10 «Фармед».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.30 «Шахс ва баҳс».
21.50 «Даракчи».
22.00 «Келгуси ҳафтада».
22.10 Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Уйинчоқ», «Рангтасвир табассуми». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.25—22.50

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.50—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25—23.50 «Панорама» (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.15 Менинг кўчам».
12.30 Эълонлар.
12.35 «Жонли сайёра».
12.55 «Дарвоқе».
13.25 «Эсдалик учун дастхат».
13.50 «Ўрмон рапсодияси», «Брянск ярмаркаси». Телефильмлар.
14.35—16.00 «Аэропорт ҳаёти». Бадиий фильм.

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.25 «Ҳамшаҳарлар таклиф этади».
21.10 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.10 «Бу ажиб дунё».
22.30 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!».
23.30 — 01.00 «Муҳаббатнома». Бадиий фильм.

ҚозТД

7.05 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 7.55 Мультфильм. 8.10 «Тоғлик». Телесериал. 18-серия. 10.00 «Сиҳат-саломатлик». 10.20 «Товушлар музейи». 10.50 Болалар учун фильм. 11.35 «Ипак йўли». Телеэкспедиция. 12.05 Телевидение концерт залида. 13.00 «Аёл, оила, бола». 13.30 «Энши-балапан» саҳифаларида. 13.55 «Замин соҳиби». 14.15 Бизнинг кино. «Овуллик куёв». 16.00 «Соҳибжамол». Телесериал. 17.00 «Халқаро объектив». 17.40 «Имконият». Ёшлар учун кўрсатув. 18.10 «Минус» дастури. 18.20 «Азия дауси» студияси. «Сўнгги сўз». 19.00 «Чорраҳа». Телесериал. 4-серия. 20.00 «Ҳафтанома». 21.45 «Шалирақ». 22.10 «Кулги кечаси». 2-бўлим.

• *Сабоқ*

МУҚАДДАС ОЙ

Муқаддас Рамазон ойи Қуръони Каримнинг нозил бўлганлиги, рўза тутилиши билан ҳам табаррукдир.

Рўза исломнинг беш фарзидан учинчи рукни бўлиб, рамазон ойида тутилади. Бу муборак ой барча мусулмонлар учун азиз ва муқаддасдир.

Аллоҳ таоло Бақара сурасининг қуйидаги оятларида шундай таълим беради: «Эй мўъминлар, иймон келтирган бандалар тақволи кишилар бўлишингиз учун сизлардан илгари ўтганларга фарз қилгани каби сизларга ҳам саноқли кунларда рўза тутиш фарз қилинди. Энди сизлардан бирор киши хаста ёки мусофир бўлса, у ҳолда (рўза тутолмаган кунларингизнинг саноғини бошқа кунларда тутади. (Кексалик ёки заифлиги сабабли) рўза тутишга қийналадиган кишилар, бирор сабабга кўра чидай олмаганлар бир мискин-бечоранинг бир кунлик таоми миқдорида эваз (пул ёки таом) беришлари шарт.

Кимики ўз ихтиёри билан фидяни кўпроқ берса у фидя бергувчи учун хайрлик бўлади. Аммо билсангиз, фидя бергандан кўра рўза тутмоқликларингиз яхшироқдир». (Бақара сураси, 183—184-оятлар).

Рўза Муҳаммад саллоллоҳу алайҳи вассалламнинг уммат-ларига фарз этилгандек, утган пайғамбарларга ҳам фарз қилинганлиги ушбу оятда башорат қилинади. Отамиз одам алайҳис саллама «Айёмил-Байзо», яъни «ўн учинчи», «ўн тўртинчи», «ўн бешинчи» кунларида, Мусо алайҳис салом қавмига тавратда қирқ кун рўза тутилмаклиги хабар берилади.

Исо алайҳис саломнинг қавмларида рўза тутиш ҳар хил бўлиб, энг кўпи 50 кундир.

Рўза нима сабабдан 30 кун бўлди?

Одам алайҳис саломни ва Момо Ҳавони жаноби ҳақ жаннатга иззату икромлар билан киритиб, ҳамма неъматлар ва дарахт меваларидан еб-ичинглар, аммо бу дарахт мевасидан ҳаргиз еманглар гуноҳкор осий золимлардан бўласизлар, деди.

Отамиз, онамиз Аллоҳнинг сўзини фаромуш қилиб, шайтоннинг йўлига кириб, «Ема» деган дарахт мевасидан татидилар. У Одам Атонинг қорнида уттиз кун ҳазм бўлмади. Одам Ато тавба қилди, тавбасини ҳақ таоло қабул қилгандан сўнг — уттизинчи кун ҳазм бўлди. Шунинг шукронасига уттиз кеча-кундуз рўза тутиш фарз бўлди.

Дунёнинг лаззати 4 нарса билан бўлади. 1. Емоқ. 2. Сув ичмоқ. 3. Жимоқ. 4. Уйқудир. Турт нарса меъёридан ортиқ бўлса, Аллоҳ таолонинг ҳикматлари, бандаларга берган неъматлари шукрона қилишдан ожиз бўлиб қолади, инсон унутилади.

Рамазоннинг ҳурмати ва савоби нима билан мукаммал бўлади?

Рўзадор — рўза тутувчи шахс доимо тилини ёлғон сўздан, ғийбатдан, туҳмат, ўғрилик, хато сўзлаган разил қилиқлардан ва қалбини ҳасаддан, муъмин-мусулмонларга ва Аллоҳ яратган ҳамма маҳлуқотларига душманлик, ёмонлик қилишдан сақланмоғи керак. Шу айтилган ҳукмларни сақлаб рўза тутса, рўза тамом бўлгандан сўнг онадан туғилгандек гуноҳдан пок бўлади. Магар Аллоҳга шерик қилмаган бўлса.

Рўзада инсон ўзини гуноҳлардан сақлаб, нафс орзусига азият бериб, шаҳвоний нафсни синдириб, емоқ-ичмоқдан тийилиб туриши лозим. Худо учун ва унинг ризолиги умидида тонгдан қуёш ботгунча ёлғон гап, гуноҳлардан тийилмоғи керак. Рўзадор шахс оғзининг маънавий ва бошқа ифлосликлардан тоза бўлишига аҳамият бермоғи зарур.

Саҳарлиқдан сўнг оғзини яхшилаб тозаламоғи таъкидланади. Чунки рўзадор шахс оғзида қолган овқатни ютиб юборса, рўзаси бузилади. Оғиз-бурнини чайиш вақтида тамоқдан, бурундан сув ўтиб кетмаслигига эътибор бериши керак.

Рўзанинг Аллоҳнинг бандаларига буюрган барча фарзлари каби катта ҳикмати бор. Инсоннинг тозаланиб, барча ички ва ташқи баданлар низоми тартибга солинади, соғломлашади.

«Ҳикматул-совми» китобида рўза тутишнинг ҳикматлари тўғрисида шундай ривоят бор. Оламда ҳожат учун ишлаб турган ҳар бир нарса рўҳатланишга муҳтож бўлади. Тегирмон асбобларига у темирдан бўлган бўлса ҳам ишлатилиши жараёнида бир муддат дам берилади. Шундай экан одамзотнинг парча гўшт, қондан иборат меъдаси ҳам дамга муҳтож. Рўза тутишликда меъдани кучайтириш, ейишичишни киритишдан дам олдириш юз беради.

Аллоҳ таоло Қуръони Каримда шундай хушхабар беради: «ВА КУЛУ ВАШРАБУ ВА ЛОТУС — РИФУ» — енглар, ичинглар, аммо исроф қилманглар. Расуллуллоҳ айтдилар: «Албан» табибларидан битталари хабар берадики, меъдаси касал кишилардан бирлари менга келиб ҳар турли дорилар билан даволанадилар. Аммо ҳеч қандай манфаат бўлмади. Сўнгра мусулмонларнинг рўзасини тажриба этай, деб касалга рўза тутдириб муолажа қилишни (ихтиёр) этиб танладилар. Яъни 4 соат ейишичиш, эрталабдан қуёш ботгунча бир низомда ва бир тартибда тийдилар.

Қўрдиларки, сезиларли шифо ва билиш мумкин бўлган нажот бўлди. Касалдан соғлом бўлиб тузалиб кетди. Соғлиги кучайиб яхши бўлди. Офиятига, сиҳатига рўза ҳалал етказмади. Инсонни асл ҳолига қайтармоқ учун маълум вақтларда таомни танаввул қилмоқ керак бўлади. Ҳар куни қуёш ботгандан сўнг оғизни очади. Мана шу амал одамнинг диққатини жалб қилади (ёки эътибор беришга чорлайди). Чиройли тартиб-интизомга риоя этиш меъданинг кучайишига ва саломат бўлишига сабаб бўлади. Рўзанинг хислатларидан яна бири шуки, у бойларнинг қалбларида камбағалларга нисбатан меҳру-шафқат уйғотади.

Сиз қуриб турганингиздек бой одам рўза тутганда очлик, қаттиқ чанқоқлик алами сезилади. Шу соатдан бошлаб дилида юмшоқлик пайдо бўлади. Мискин фақирларни Аллоҳ ризолиги учун таомлантиради ва сероб қилади. Ҳақ субҳонаҳу ва таолодан савоб талаб қилиб, бойликларини сарфлайди. Рўзадор инсонда чиройли аҳлоқ-одоб ва машаққатга сабр қилиш, қариндошуруғларга хайру-эҳсон этиш каби аҳлоқларни ўзида мужассамлантиради.

Рўза — макаримил аҳлоқ, ҳалоллик, шижоат, мурувват, улуввун — нафс (нафс чидамлилиги), тоат-ибодат доимийликни одатлантиради. Шариат буюрган адабларни покиза бажаришга ўргатади.

Бутун кун давомида Аллоҳнинг фарзи Расуллуллоҳнинг сунатини адо этишга қудратини сезиб рўза тутган одамнинг ички организми покланиб, бақувват тортади.

Мустақил Ўзбекистон Республикасида яшаб, Ватаннинг гуллаб яшнаши, халқимизнинг фаровонлиги учун хизмат этаётган мўъмин-мусулмонларга Рамазон кунлари муборак бўлсин!

Авазхон ҳожи ҲАЙДАР ўғли,
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги дин ишлари бўйича қўмитанинг мутахассиси.

РЎЗА ТУТИШ (ОҒИЗ ЁПИШ) НИЯТИ

Навайту ан асума савма шаҳри рамазана минал фажри илал мағриби холисан лиллаҳи Таала. Аллоҳу акбар.

Рамазон кунлари	ЯНВАР ФЕВРАЛ	Ҳафта кунлари	Саҳарлик тугаши	Ифтор вақти
1	21	Якшанба	6.03	17.24
2	22	Душанба	6.03	17.25
3	23	Сешанба	6.02	17.26
4	24	Чоршанба	6.01	17.27
5	25	Пайшанба	6.01	17.29
6	26	Жума	6.00	17.31
7	27	Шанба	5.59	17.32
8	28	Якшанба	5.58	17.33
9	29	Душанба	5.58	17.34
10	30	Сешанба	5.57	17.35
11	31	Чоршанба	5.56	17.36
12	1	Пайшанба	5.55	17.37
13	2	Жума	5.54	17.38
14	3	Шанба	5.53	17.40
15	4	Якшанба	5.52	17.41

Аллоҳ таоло учун ихлосим бирла рамазон ойининг рўзасини субҳдан кун ботгунча тутмоқликни ният қилдим. Аллоҳу акбар.

Рўзанинг бошланиши ой кўринишига қараб бир кунга фарқ қилиши мумкин

ИФТОРЛИК (ОҒИЗ ОЧИШ) НИЯТИ

Аллоҳумма лака сумту ва бика аманту ва алайка таваккалту ва ала ризқика афтарту, фағфирли Ё, Ғаффору ма қаддамту ва ма аххарту

Рамазон	ФЕВРАЛ	Ҳафта кунлари	Саҳарлик тугаши	Ифтор
16	5	Душанба	5.51	17.42
17	6	Сешанба	5.50	17.43
18	7	Чоршанба	5.48	17.45
19	8	Пайшанба	5.47	17.47
20	9	Жума	5.46	17.48
21	10	Шанба	5.45	17.49
22	11	Якшанба	5.44	17.51
23	12	Душанба	5.42	17.52
24	13	Сешанба	5.41	17.53
25	14	Чоршанба	5.40	17.54
26	15	Пайшанба	5.38	17.56
27	16	Жума	5.37	17.57
28	17	Шанба	5.36	17.57
29	18	Якшанба	5.34	17.58
30	19	Душанба	5.33	17.59

Эй, бор Худоё, ушбу рўзамни фақат сенинг учун тутдим ва сенга иймон келтурдим ва сенга таваккал қилдим ва сенинг берган ризқинг билан ифтор қилдим. Эй, гуноҳларни афв қилувчи Аллоҳ менинг аввалги гуноҳларимни ва кейинги гуноҳларимни мағфират қилгил ва ярлақагил.

— Диққат, диққат жим туринг, Ишламоқда Мирзавой!

Ёнидаги мўйловми? Ўзимизнинг Ҳожибой

• *Назм дафтаридан*

ЗАР БЎЛИБ, ЗАРГАР ҚИДИРГИЛ

Исомиддин Шарофиддин ўғли кекса ғазалхон шоирларимиздан. 85 баҳорни қаршилаётган отахон 1939 йилда Тошкент тожик маориф институтининг тарих куллиётини тамомлаган. 1970 йилгача муаллимлик қилиб, ёш авлод тарбияси билан шуғулланган. Муаллимлик йилларида адабиётга қизиқиб, мумтоз шоирлар ижодини ўрганиб, уларни таҳлил қилиб, ўзлари ҳам Ором таҳаллуси билан анчамунча ғазаллар ижод этган. Қуйида кекса шоирнинг ғазалларини ўқийсиз.

ХИРОМ ЭТГИЛ

Ой юзли эй нигорим, кулбамга хиром этгил,
Айб этма ғариб ҳолим, лутфингни давом этгил.

Қурганда камолатинг — тилларда мақолотинг,
Ташрифинга кўзим зор, мастона салом этгил.

Гуллар очилиб боғда сочурлар мушку анбар,
Базми висол чоғида гул-лолани жом этгил.

Соқийи булбул мисол сўзларинг жонга ором,
Мафтун ошиқ қалбини сеҳр айлаб, ром этгил.

Васлинг майидан ичдим, эй маҳваши жонона,
Ол қўлга дилбар созинг, базмимни мудом этгил.

Ишқинг утида қуймоқ Оромга ҳаловатдир,
Рақибга солмай назар, дилимга ором этгил.

ГЎЗАЛ ДИЛДОР КЕЛСИНЛАР

Малоҳат бустонидан гузал дилдор келсинлар,
Қаро кўз гавҳаридек дийдама ул ёр келсинлар.

Нафосат баҳрида дурдоналар янглиг сочиб нурлар,
Кўнгилни равшан айлаб, кулбамга гулнор келсинлар.

Мадорим, қувватим жоним, гулистонимнинг боғбони,
Хиром айлаб, безаб узни товус рафтор келсинлар.

Париваш нозанин дилбар узим ҳуснингнинг шайдоси,
Рақиблар базмини паймол этиб, ҳушёр келсинлар.

Фаросат аҳли ичра эй, диловар шўхи жононим,
Чаманзорингда Ором интизор, зинҳор келсинлар.

БУЛБУЛИ ШАЙДОГА ЕТ

Зар бўлиб, заргар қидиргил, товланиб кимёга ет,
Сув бўлиб тўлқин уриб, сарбанд ошиб дарёга ет.

Эл учун хизматда бўлгил ҳар нафас поку ҳалол,
Илму ирфон бобидан таълим олиб донога ет.

Асли билсанг боадабликдан топур инсон камол,
Боадаб бўл, боадаб бўл, мансаби аълога ет.

Мард бўлиб, жавлон уриб чўлларни бустон айлагил,
Чин муҳаббат айлаб изҳор, маъшуқи барнога ет.

Бу ҳаёт бустонида булбул бўлиб кунглингни оч,
Ишқ-вафо майдонида энг сербаланд маъвога ет.

Гар висол истар эсанг, Ором, Париваш васлидин,
Куйлабон меҳнат элини булбули шайдога ет.

СЎРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

— Фуқароларнинг асосий иш жойидаги иш ҳақи ва бошқа даромадлари суммасидан солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби қай йўсинда амалга оширилади?

Қ. МАЛИКОВ, Тошкент шаҳри.

— Солиқ календарь йил бошидан эътиборан ҳар ой тугаганидан кейин илгари ушлаб қолинган солиқ суммасини ҳам ҳисобга олган ҳолда солиқ солинадиган даромадлар йиғиндиси суммаларидан ҳисоблаб чиқилади.

Йил тугаганидан кейин фуқароларнинг календарь йилдаги бутун даромадини (тўлиқ сўмларда) ташкил қиладиган суммаларга асосланган ҳолда солиқ қайта ҳисоб-китоб қилинади.

Йил давомида иш (хизмат, ўқиш) жойи ўзгарган тақдирда солиқ янги иш (хизмат, ўқиш) жойида аввалги ва янги иш жойида олинган йиллик даромад йиғиндисига асосланган ҳолда ҳисоблаб чиқарилади. Аввалги иш жойида олинган даромадлар далолатнома билан тасдиқланади.

— Якка тартибдаги меҳнат фаолиятини юртиш учун қаерга мурожаат қилиш керак?

Н. РАҲМАТУЛЛАЕВ, Самарқанд шаҳри.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 14 февралдаги 53-сонли қарорига асосан: Якка тартибдаги меҳнат фаолияти хусусий тадбиркорлик шаклларидан бири ҳисобланади ва жисмоний шахс томонидан юридик шахс бўлмасдан амалга оширилади.

Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш истагини билдирган жисмоний шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш учун туман, шаҳар ва шаҳардаги туман ҳокимликларига ариза, 3х4 см ўлчамли учта фотосурат, паспорт, шунингдек, рўйхатдан ўтказилганлиги учун белгиланган миқдорда давлат божи тўланганлигидан далолат берувчи ҳужжат тақдим этилади.

Тадбиркорлар махсус рухсатнома талаб этиладиган фаолият тури билан шуғулланиш истагини билдирса, тегишли органларнинг хулосалари тақдим этилиши зарур.

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари билан рухсат этилган тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш хоҳишини билдирган жисмоний шахс давлат рўйхатидан ўтказиш ушбу шахс доимий яшайдиган туман, шаҳар ва шаҳардаги туман ҳокимликлари томонидан зарур ҳужжатлар тақдим этилган ҳолда ариза берилган вақтдан бошлаб уч кун мобайнида амалга оширилади. Агар давлат рўйхатидан ўтказиш белгиланган муддатда амалга оширилмаса ёхуд тадбиркор асосли эмас деб ҳисобланган сабаб билан рўйхатдан ўтказиш рад этилган бўлса, тадбиркор судга мурожаат қилиши мумкин.

Жавобларни Адлия вазирлиги иқтисодий ислоҳот бўйича қонунчилик ва меъёрий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлаш ва ҳуқуқий экспертиза қилиш бошқармаси бош маслаҳатчиси, иккинчи даражали юрист Акром УСМОНОВ тайёрлади.

02 Хабар қилади

Тошкент вилоятининг Қибрай туманида яшовчи икки ака-укининг ўзаро келишмовчилиги даҳшатли тус олди, яъни Б. К. уйида акаси билан жанжаллашиб қолди-ю, жаҳл устида унинг бошига лом билан уриб, аканинг барвақт оламдан кўз юмишига сабабчи бўлди. Ҳозирда ушбу иш юзасидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

* * *

Қўқон темирйўли бекатида олиб борилган тезкор ҳаракатлар вақтида «Андижон — Самара» поездининг йўловчиси, андижонлик Умаров гумонсираб текширилганда унинг енидан 7 килограммдан ортиқроқ қорадори топилиб, унинг ғайриқонуний тадбиркорлигига чек қўйилди. Бундай нопок кимсалардан яна бири Янгийўл темирйўли бекатида ҳам ушланди. У Самарқанд шаҳрида яшовчи Бекмуродова бўлиб, унинг сумкасидан ҳам 7 килограммга яқин қорадори чиқди.

* * *

Самарқанд шаҳри ИИБга фуқаро В. Ц. мурожаат қилиб, уни номаълум шахслар қўрқитиб, 600 АҚШ долларини талаб қилаётганликлари ҳақида маълум қилди. Ушбу воқеа асосида олиб борилган оператив ҳаракат ўз самарасини берди. Жиноятчилар, яъни ҳеч қаерда ишламайдиган О. Я. ва унинг ҳамтовоқ шериги Р. Г. жабрланувчидан 300 АҚШ долларини олаётган вақтида милиция ходимлари томонидан қўлга олинди.

* * *

«Зўрлик зўрликнинг кети ҳўрлик», — деб ота боболаримиз бежиз гапирмаган. Яқинда Термиз шаҳрида номаълум шахслар йўлда кетаётган О. Б ни ушлаб олдилар-у, уни қўрқитишиб чарм пальтосини ҳамда туфлисини тортиб олишиб, воқеа жойидан ғойиб бўлишди. «Ётиб қолгунча отиб қол» деган жабрланувчи ушбу ҳолат ҳақида ИИБга мурожаат қилди. Тезда кўрилган чора натижасида йўлтусар Д. Р. ва Б. К.лар тумшуғидан илинди.

* * *

Республика ҳудудида экилган усимликларни пайҳон қилишни олдини олиш мақсадида ўтказилаётган тадбирлар натижасида 24 ҳолат бўйича чорва моллари томонидан 1,97 га майдондаги экинлар пайҳон қилинганлиги аниқланиб, жами 23 та фуқародан 9195 сўм жарима ундирилди.

Сирдарё вилоятининг Гулистон туманида яшовчи Жураев томонидан 58 та мол қаровсиз қолдирилганлиги оқибатида 1 гектар майдондаги буғдойни пайҳон қилинган ва ҳужаликга 13500 сўмлик зарар келтирган. Ҳозирда ушбу шахс устидан жиноий иш қўзғатилиб, терговни прокуратура олиб бормоқда.

* * *

Фарғона шаҳар ИИБ томонидан олиб борилаётган тезкор қидирув ҳаракатлари давомида Шевченко кўчасида яшовчи нафақахўр Г.нинг уйидан 1 дона станокли пулемёт, 22 дона жанговор ўқлар ҳамда қирқма ов милтиғи топилди. Синчковлик билан ўтказилган текширув ишлари натижасида ушбу қуроллар боғча қоровули, яъни Р. У. га тегишлилиги аниқланиб, жиноятчи ушланди.

Ш. РЎЗИЕВ,
Р. ТУРҒУНОВ,
ИИВ Матбуот маркази ходимлари.

• *Билиб қўйган яхши*

ЭНГ СЕРФАРЗАНД КИШИ

Марокаш султони Маул Исмоил (1640—1727) дунёдаги энг серфарзанд киши бўлган. Унинг 896 та боласи бор экан. Исмоил фарзандларининг руҳатини олишга махсус бир кишини ажратиб қўйган. Ўғил туққан хотинига олтин устара, қиз туққан хотинига кумуш ойна совға қилган. Маул Исмоил ҳаммаси бўлиб 548 та олтин устара, 348 та кумуш ойнани ҳарамдагиларга совға қилган.

* * *

Эронлик 140 ёшли Бахш Али Сабнинг 30 яшар хотини ўғил кўрган. Жазоирда чиқадиган «Ал-Мужоҳид» рўзномаси ушбу оиланинг фотосуратини босиб чиқарди. Маълум бўлишича, Бахш али Сабз биринчи марта бундан роса 100 йил муқаддам уйланган. Унинг биринчи хотинидан туғилган ўғли ҳозир 87 ёшда экан.

* * *

1554 йил 31 июлдан кардинал Д. Армаяк кўчадан ўтиб бораётганида остонада йиғлаб ўтирган 80 ёшли чолга кўзи тушган. Кардиналнинг: «Нега йиғлаяпсан?», — деган саволига чол: «Мени дадам урдилар», — деб жавоб берган. Ҳайрон қолган кардинал чолнинг отасини кўриш истагини билдирган. Кардиналнинг қошига 113 ёшли тетик кексани келтиришган. У кекса ўғлини бувасига салом бермагани учун урганини айттан. Кардинал ичкарига кирса, 143 ёшли яна бир чолга кўзи тушган экан.

Бахриддин ТУРҒУНОВ тайёрлаган.

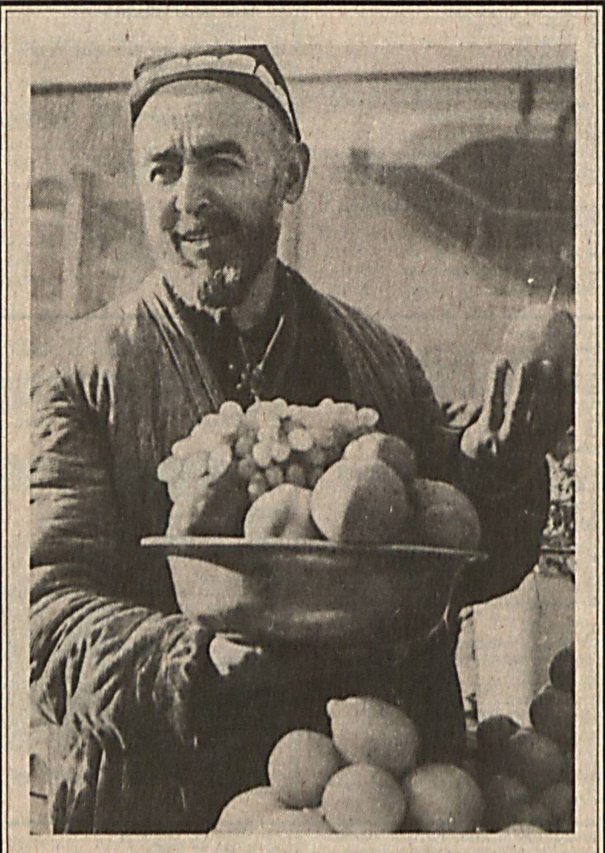

— Нокдан тортаймми дўстим, Ёки узум қўяймми? Олмамиз ҳам ёмонмас, Татиб кўринг, кесаймми?

• *Оғриқ нуқталар*

Шундоқми йигит ҳоли?

Яқинда хизмат тақозоси билан Азимобод қишлоғига йўлим тушди. Қайтишда автобус бўлавермади. Тутунлари катта иккита аёл ҳам мен билан автобус кутишарди. Кира қилиб юрган «Жигули»лардан бирини тўхтатдик. Ноилож, мен ҳам шерик бўлдим.

— Вой, ўлсин, шундан-шунга кутариб кебмиз-а, биттаям ўтмади, булардаям пул йўқ экан, — шикоятомуз гап қилди улардан бири.

Айтишларича, улар Қўқондан болалар иштончаларини сотгани олиб келишган экан.

— Опажон, ўзимизнинг Олтиариқда ҳам сиздақа «тижоратчи»лар жуда сероб, молингизни ўтмагани шундан, — қўлдим уларга.

Машина эгаси ҳам гап қотди:

— Ҳа, ҳозир нима кўп, тижоратчи аёл кўп. Агдан баққа ташишади. Бағдан аққа... Бизгаям мазза бўлди: уларни бағдан аққа ташиймиз, агдан баққа...

Йигитнинг бу гаплари менга ўта сурбетлик бўлиб туюлди. Табиат яратган энг сирли, энг гўзал, энг нафис ҳилқат саналмиш аёл шаънига айтиларди, ахир бу сўзлар.

Ноилож, бу сўзлар аччиқ бўлсада, ҳақиқат эди. Аслида ҳам ўзларини «тижоратчи» атаб, аёл шаънига соя солаётган аёллар йўқми? Эҳ-хе, истаганингизча топилади. Кўчама-кўча, қишлоқма-қишлоқ, шаҳарма-шаҳар катта тугунларини орқалаб, «Буни оласизм?» дея ҳар битта эшикни тақиллатиб, дайдиб юрган аёлларни тижоратчи деб атаб буладимми? «Жаҳон бозори» деб аталган сайҳонликдаги тижорат қаторларида совуқда дилдираб турган бир-биридан гўзал, бир-биридан расо аёлларга боқиб, юрагимнинг тубтубида аччиқ бир оғриқ симиллаб кетади.

Ҳайҳот, аёлларимизга нима бўлди?! Мана бу истарали, қуркам аёл кечагина мактаб директори эди, мановиниси ўқитувчи, ҳамширалари ҳам бор... Тирикчилик ўлсин, уни деб биз ўзлигимизни ҳам сотиб юборсак, барча қадриятларимиз юзига наҳотки оёқ қўйсак...

Бир куни ишга кетаётсам, орқамдан биров ҳаллослаб етиб келди. Бир вақтлари у вилоятда танилган қўли гул шифокор аёл эди. Менда гапи бўлса керак, деб унга қулоқ тутдим. Водариг, қулоқларимга ишонмадим:

— Россиядан олиб келдим, сизбоп ажойиб «сапожка» бор, ҳақиқий «кожа», қошиқдек.., — деди у ҳовлиқиб.

Пулини эшитиб бир сапчиб тушдим.

— Опажон, бизда бунақа пул йўқ, — дедим кулиб.

Уй бекалари, нафақадагилар, ишсиз аёлларни қуя турайлик. Уларни кечирса булади. Пул учун, тирикчилик баҳона ўз ишининг энг яхши мутахассиси бўлган аёлларимизнинг касбларидан, обруларидан, жамиятда тутган мавқеларидан воз кечаётганликларини нима билан оқлаб, қандай баҳолаб бўлади? Кечагина ўта ҳурмат қилган одамингизни (тижорат дейишга ҳам тил бормайди) чайқов бозорида олди-сотти қилаётган, харидор билан талашиб-тортишаётган вазиятда кўринг-га, унга бўлган ҳурматингиз уша заҳоти дарз кетади. Пул топиш қўйига тушган аёлнинг юзида ҳам аёллик нафосати, гўзаллиги кўтарилади. Чунки унинг хаёлидан энди ўзининг иффат ва ҳаё, назокат эгаси бўлмиш аёллиги бутунлай кўтарилади, энди унинг хаёлида фақатгина қўлидаги молни қимматроқ пуллаш, харидорнинг чўнтагидаги пулни қоқиб олиш.

Тирикчилик деб юрган бу аёлларимизнинг кўпчилиги оилали. «Бола-чақани боқиш керак, рўзғор...» деб айбни тирикчиликка йўйиб ўрганиб қолдик. Аслида ана шу оила бошлиги бўлган эркакнинг ўз елкасидаги рўзғор юкини аёлнинг нозик елкасига ортиб қўйганлиги сир эмас-ку!

Эркакларимизнинг кўпи жон қойитиб меҳнат қилишни истамай қўйдилар. Аёллар бола боқиш, рўзғор ишларини бажариш ўрнига куни буйи, ҳатто кечалари ҳам пул топиш учун кўчада бўлсалар... Ўн-ўн беш кунлаб «тижорат сафарлари»да юрсалар, рўзғор нима бўлади? Фарзанд тарбиясичи? Ахир, аёлларни гуллан нозик, фарзандларимизнинг онаси деб улуғлайдилар, улар шаънига қадаҳлар кўтарадилар. Аммо уни бугун Тошкентга, эртага Қорасувга у ердан келгач, Қўқонга жўнатиб ёки чет элга жўнатиб, ўзлари уларнинг топган пулига чойхонада ошхўрлик, арақхўрлик қиладилар. Бу қандай бедодлик! Уша аёлларнинг автобусларда, поездларда қандай азобларда «Мол» олиб келишини кўрганмиз? Минг битта одамга саргайиб, минг битта текширувчидан қочиб, автобуснинг, поезднинг йўлакларида ухлаб олиб келинади, бу моллар. Ҳа, осонликча пул топмаяпти бизнинг «тижоратчи» аёллар.

Бир ҳамкасбимнинг хотини билан учрашиб қолдим. Ўзи яшаётган шаҳардан бошқа шаҳарга ўқувчилар дафтарини сотгани олиб борар экан. Касби-муаллим. У келажак эгасини тарбияловчи энага. Аммо ҳозир у ишини деярли ўйламайди, 1 сўмни 2 сўм қилиш қизиқтиради уни.

Даврни, иқтисодий қийинчиликларни рўкач қилиш яхши баҳона бўлиб қолди. Ахир бундан ҳам қийин даврлар бўлган-ку, тарихимизда. Онамнинг ҳикояларини кўп тинглаганман. Уруш, урушдан кейинги йилларда жинчироқда дуппи тепчиб, эски кўйлакларни бузиб, буюм тикиб, сотиб бир бурда нон олиб еган замонлар бўлган. Лекин ушанда ҳам фақатгина бошида эркаги йўқ аёлларгина паранжида бозорга чиқишган экан.

Яна ўзимга савол бераман: Ким айбдор? Ақлим ҳам, қалбим ҳам фақат битта жавобни такрорлайди — менимча, эрларимиз! Буни мен юқорида ҳам кўп бор такрорладим. Ҳассос қўйинчак шоира Турсуной Содиқова:

Ё раб, тулпор ўйнатиб,
Келар мардлар қайдадир.
От узра ҳиммати ҳам,
Хўп баландлар қайдадир.
Нечун бугунгиларнинг,
Феъли андак майдадир,
Тулпордин пастга тушгач,
Шундоқми йигит ҳоли? — деб ҳайқирганда ана шу оғриқларни назарда тутмадимикин?

Холида ЖАББОРОВА.

• *Жиноят жазосиз қолмайди*

УНФУРУШЛАР ҚЎЛГА ТУШДИ

Ун - кундалик турмушимиз учун энг зарур маҳсулотлардан бири. Бироқ кейинги вақтда уни олди-сотди қилиб мўмай пул орттиришга уринаётганлар тез-тез учрайдиган бўлиб қолди. Ўзун тумани марказида истиқомат қилувчи Санжарали Сидиқов Шўрчи дон маҳсулотлари комбинати тегирмонида тортилган 8 қоп биринчи нав унинг ҳар қопини 800 сўмдан пуллаётганда қўлга тушди. Ҳуқуқ-тартибот органлари ва давлат солиқ инспекцияси ходимлари унинг ҳовлисида яна 28 қоп ун борлигини аниқлади. Шу ерлик Обида Боймирзаеванинг уйидан ҳам 10 қоп ун топилди.

Ч.ТЎХТАЕВ.

• *Қутлов*

АЗИЗ ВА МЕҲРИБОН ОНАЖОНИМИЗ Ҳожияхон РУСТАМОВА

Сизни муборак айём, таваллуд топган кунингиз билан чин юракдан қутлаймиз. Бахтимизга ҳамиша соғ-саломат бўлинг! Қалбингиз ардоғидаги барча яхши ниятларингизга етишинг!

Сизга камолу эҳтиром билан Дилбар ва ўғил-қизларингиз.

АДОЛАТ
Муассис: Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.

Таҳрир ҳайъати: Анвар ЖЎРАБОЕВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Акмал ҚОСИМОВ, Абдурафиқ АҲАДОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Нажмиддин КОМИЛОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (масъул котиб), Турғунбой МАДИЁРОВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Файзи ШОҲИСМОИЛ (Бош муҳаррир ўринбосари), Чоржау АБДИРОВ, Шухрат АЛИМАТОВ.

Телефонлар:
Қабулхона — 33-41-89, 36-55-70
Котибият — 36-57-93
Бўлимлар — 36-56-71
Реклама ва эълонлар — 36-58-44.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Газета офсет усулида, А-2 форматда чоп этилди. Буюртма Г.— 044

Навбатчи муҳаррир — А. ҲАҚБЕРДИЕВ. Навбатчи — О. АБДУАЗИМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-ГСП Матбуотчилар кўчаси-19.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6